

ΤΕΙ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
**ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ 2005-
2015, ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ-ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ**

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ :
ΜΠΑΛΑΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ :
ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ

ΠΑΤΡΑ 2018

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η εργασία αυτή έχει σαν σκοπό να μελετήσει την τουριστική ανάπτυξη στην περιοχή της Κρήτης. Στην αρχή γίνεται μία γενική απεικόνιση της έννοιας και της ιστορικής εξέλιξης του τουρισμού . Πιο συγκεκριμένα διασαφηνίζεται η έννοια της τουριστικής ανάπτυξης, της τουριστικής ζήτησης και της τουριστικής προσφοράς καθώς επίσης συγκρίνεται η παγκόσμια αγορά τουρισμού σε σχέση με την ελληνική. Στην συνέχεια δίνεται έμφαση στην περιοχή της Κρήτης. Παρουσιάζονται στοιχεία για τα αξιοθέατα της, τις υποδομές και άλλες γενικές ιστορικές και τουριστικές πληροφορίες. Στο τέλος γίνεται μια ανάπτυξη και αναφορά των προβλημάτων και των προοπτικών.

ABSTRACT

The aim of this assignment is to study and evaluate tourism development in the region of Crete. Initial approach looks at identifying the concept and the historical development of tourism. In particular, the concept of tourism development is clarified, along with the demand and supply of tourism, which is followed by a comparison between the Greek and global tourism market. Subsequently, emphasis is placed on the area of Crete, where information of sightseeing infrastructure and other general historical and touristic data is provided. To conclude the study, an evaluation is formed on the issues and prospects present.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....	2
ABSTRACT.....	2
1.Η έννοια του τουρισμού και του τουρίστα.....	5
1.1Η Έννοια και τα Στάδια της Τουριστικής Ανάπτυξης.....	6
1.2Τουριστική Ζήτηση.....	8
1.3Τουριστική Προσφορά.....	9
1.4Μορφές τουρισμού.....	10
1.5Εναλλακτικές μορφές τουρισμού.....	10
2 . Μορφολογία Κρήτης (φυσικό περιβάλλον ,ποτάμια, λίμνες, βλάστηση ,σπήλαια ,παραλίες, προστατευόμενα οικοσυστήματα).....	11
2.1 Νομοί της Κρήτης.....	13
2.2 Δημογραφικά χαρακτηριστικά.....	16
2.3 Οικονομικά χαρακτηριστικά.....	16
2.4 Κλίμα.....	16
3. Πολιτισμικότητα.....	17
3.1 χώροι μυθολογικού ενδιαφέροντος.....	17
3.2 αρχαιολογικοί χώροι- μνημεία.....	18
3.3. Θρησκευτικοί χώροι.....	19
3.4. παραδοσιακοί οικισμοί-αρχιτεκτονικά σύνολα.....	20
3.5. χώροι ιστορικού ενδιαφέροντος (μουσεία).....	21
4. Τουριστική Υποδομή.....	22
4.1. Καταλύματα (εξέλιξη κατασκευών 2005-2015).....	24
4.2. Θαλάσσιος τουρισμός.....	26

4.3. Καταδυτικός τουρισμός.....	27
4.4. Αθλητικός τουρισμός.....	28
4.4.1 Φυσιολατρικός-Περιπατητικός τουρισμός.....	30
4.4.2 Ορεινός τουρισμός (αναρρίχηση- ορειβασία).....	30
4.5. Συνεδριακός τουρισμός (στατιστικά στοιχεία 2005-2015).....	31
4.6. Ιατρικός τουρισμός.....	32
4.7. Ιαματικός τουρισμός.....	33
4.8. Θρησκευτικός τουρισμός.....	33
5. Αποτίμηση παρούσας τουριστικής δυναμικής.....	36
5.1. Οι αερολιμένες της Κρήτης (στατιστικά στοιχεία 2005-2015).....	36
5.2. Τα λιμάνια της Κρήτης (στατιστικά στοιχεία 2005-2015).....	40
5.3. Εθνικότητες τουριστών στην Κρήτη.....	45
6. Ανάλυση S.W.O.T τουριστικής ανάπτυξης Κρήτης (2005-2015).....	46
7. Προβλήματα τουριστικής ανάπτυξης (2005-2015).....	54
8. Βιβλιογραφία.....	57

1. Έννοια του Τουρισμού και του Τουρίστα

Οι άνθρωποι φέρνοντας στη σκέψη τους τη λέξη τουρισμός, στη συντριπτικά υπερέχουσα πλειοψηφία τους φαντάζονται δαντελένιες ακρογιαλιές, ορεινούς όγκους με καταπράσινη βλάστηση και πολλά νερά, περιοχές με ενδιαφέροντα εθιμοτυπικά χαρακτηριστικά, ή πολιτιστικές ιδιαιτερότητες κ.λπ. Επίσης φέρνοντας στη σκέψη τους τη λέξη τουρίστας φαντάζονται κάποιον ή κάποιους ανθρώπους που διανύουν μμία απόσταση για να επισκεφτούν και να ζήσουν μερικά 24ωρα κάτι από τα παραπάνω. (ΔΔρακόπουλος, 2002 :4) Όμως, ποιος είναι ο ορισμός του φαινομένου τουρισμός; Παρακάτω θα δούμε κάποιους ορισμούς οι οποίοι έχουν ειπωθεί για τον τουρισμό. Ο όρος τουρισμός όπως ορίζει η διεθνής ακαδημία τουρισμού, είναι το σύνολο των ανθρωπίνων μετακινήσεων και οι δραστηριότητες που προκύπτουν από αυτές. Μάλιστα, ο Ν. Αιγινήτης (2002:14) δίνει τον εξής ορισμό : «Τουρισμός καλείται η από χώρα σε χώρα ή από τόπο σε τόπο μετάβαση ατόμων σε ομάδες ή μεμονωμένα , με σκοπό μικρή ή μεγάλη, όχι όμως μόνιμη διαμονή, χωρίς άσκηση επαγγέλματος για λόγους αναψυχής». Με τον ορισμό αυτό αρχίζουν να εμφανίζονται αρκετοί περιοριστικοί όροι όσον αφορά το μετακινούμενο άτομο αλλά και τις ενέργειες του κατά την μετακίνηση αυτή. Έτσι, έχουμε περιορισμό στη διάρκεια, στη δραστηριότητα και στο σκοπό πραγματοποίησης της μετακίνησης. Χρονικά περιορισμένη διαμονή στο μέρος (τόπος ή χώρα), απαγόρευση άσκησης επαγγέλματος με οικονομικά οφέλη και την αναψυχή σα μοναδικό σκοπό μετακίνησης. Ο Adrian Bull θεωρεί τον τουρισμό ως «...μία ανθρώπινη δραστηριότητα, η οποία περιλαμβάνει ανθρώπινη συμπεριφορά, χρήση πόρων, επαφές και σχέσεις με άλλους ανθρώπους, οικονομίες και περιβάλλοντα». (Adrian Bull, 2002) Επίσης, όπως αναφέρεται στο λεξικό Petite Larousse, εμφανίζεται και η έννοια της τουριστικής οικονομίας. Σ' αυτό τον τομέα εντάσσεται κάθε προσπάθεια για τη βελτίωση των ξενοδοχείων και την αύξηση του αριθμού τους, την ποιοτική βελτίωση και ποσοτική αύξηση των συγκοινωνιακών μέσων, τον εξωραϊσμό της χώρας, την συστηματοποιημένη επίδειξη των διαφόρων προνομίων, φυσικών καλλονών, αξιοθέατων, ιστορικών και αρχαιολογικών χώρων και ιαματικών πηγών καθώς και την ίδρυση και οργάνωση λουτροπόλεων και θέρετρων. (Κολτσιδόπουλος, 2000) Σύμφωνα με την Κοινωνιολογία, Κοινωνικό φαινόμενο είναι όλες οι ομαδικές ανθρώπινες εκδηλώσεις ή ενέργειες χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η μορφή και το περιεχόμενο τους σε μία ανθρώπινη κοινωνία. Ο τουρισμός αποτελεί ένα κοινωνικό φαινόμενο το οποίο εκδηλώνεται με την μετακίνηση ατόμων από τον ένα τόπο στον άλλο. Στα πλαίσια αυτής της πανάρχαιας δραστηριότητας που αλλάζει μόνο ποσοτικά, υπάρχουν πολλά κοινωνιολογικά χαρακτηριστικά όπως ο ελεύθερος χρόνος, η κοινωνική διαστρωμάτωση, οι κοινωνικές τάξεις και οι κοινωνιολογικές κατηγορίες που κάνουν τουρισμό, ο κοινωνικός ρόλος του τουρίστα κ.λπ. Εκτός από το κοινωνικό φαινόμενο, ο τουρισμός είναι και μία ανάγκη. Στην οικονομική επιστήμη, ανάγκη είναι το αίσθημα έλλειψης που συνοδεύεται από την επιθυμία ικανοποίησης. Η ανάγκη λοιπόν του ατόμου να αλλάξει εικόνες και περιβάλλον, να γνωρίσει άλλου είδους πολιτισμούς, να επικοινωνήσει με άλλους ανθρώπους ή ακόμα και να ακολουθήσει μία μμόδα, είναι οι κύριοι παράγοντες ύπαρξης του τουρισμού. Μάλιστα, ο τουρισμός θεωρήθηκε από τους κοινωνιολόγους ως μμία μορφή ομαδικής μετακίνησης με στόχο την αναζήτηση του βαθύτερου νοήματος

της ζωής, γεγονός που τον συνέδεσε με τα παλαιότερα ταξίδια των προσκυνητών, σε μία οργανωμένη δραστηριότητα του ελεύθερου στις σύγχρονες κοινωνίες, ως μία μορφή κοινωνικής δράσης με ιδιαίτερα πολιτισμικά χαρακτηριστικά και κίνητρα για τον τουρίστα, ως μία δραστηριότητα με ποικίλες κοινωνικές και πολιτισμικές επιπτώσεις στη χώρα ή την περιοχή που δέχεται τουρισμό, ακόμα ως μία μορφή κατανάλωσης με χαρακτηριστικά συνδεδεμένα με τα κοινωνικά και καταναλωτικά πρότυπα που επικρατούν στις σύγχρονες κοινωνίες και τέλος ως μία μορφή κοινωνικής οργάνωσης ή ένα κοινωνικό φαινόμενο με παράγοντες τους τουρίστες, τους ντόπιους, τις εταιρίες τουρισμού, τους θεσμικούς φορείς και ότι δραστηριοποιείται στον χώρο του τουρισμού. Τέλος στον τουρισμό παρατηρούμε ότι υπάρχουν ορισμένες ακόμη έννοιες οι οποίες έρχονται σε αντιδιαστολή με το τουριστικό φαινόμενο ως εκδρομή και ο τουρισμός ως μετανάστευση. Τουρισμός - Εκδρομή. Η έννοια της εκδρομής διαφέρει από αυτή του τουρισμού στο ότι η εκδρομή είναι μετακίνηση από τον τόπο της μόνιμης κατοικίας σ' έναν άλλο, του οποίου η απόσταση αλλά και χρονική διάρκεια είναι μικρότερη από την αντίστοιχη του τουρισμού. Συνηθίζεται να λέμε ότι θα κάνουμε ή θα πάμε εκδρομή ανεξάρτητα από την απόσταση που θα διανύσουμε και τον χρόνο που καταναλώσουμε, γιατί η έννοια της αυτή του τουρισμού έχει τα ίδια κοινά στοιχεία, τα οποία όμως διαφέρουν σε μικρολεπτομέρειες που για τους ειδικούς πολλές φορές συγχέονται οι δύο όροι. Η διαφορά έγκειται στο ότι στην εκδρομή η επιστροφή στον τόπο της μόνιμης κατοικίας γίνεται μέσα στο ίδιο το 24ωρο και η απόσταση θα πρέπει να είναι μικρότερη των 100χλμ. Κατ' άλλη εκδοχή ακόμη και αν η χρονική διάρκεια ξεπερνά το 24ωρο, εννοούμε εκδρομή τη μετακίνηση που περιλαμβάνει διανυκτέρευση αρκεί η απόσταση να είναι μικρότερη των 100χλμ. Γενικά, μπορούμε να πούμε ότι η εκδρομή χαρακτηρίζεται από το κοντινό της απόστασης και από τη μικρή διάρκεια του χρόνου παραμονής, ανεξάρτητα αν πραγματοποιείται στην ημεδαπή ή στην αλλοδαπή.

1.1 Η Έννοια και τα Στάδια της Τουριστικής Ανάπτυξης

Η γενική έννοια της ανάπτυξης είναι γνωστή ως μία διαδικασία με στόχο την αύξηση του Ακαθάριστου Εθνικού Προϊόντος και μέσα απ' αυτή να επιτευχθούν επί μέρους στόχοι όπως:

- Η βελτίωση της κατοικίας, υγείας, παιδείας, απασχόλησης, τρόπου ζωής, διάσωση του περιβάλλοντος: κ.λπ. Το επίπεδο του ΑΕΠ αποτελεί μία κατάσταση που είναι συγκρίσιμη με την αντίστοιχη κατάσταση άλλων χωρών, όπου με κριτήριο το κατά κεφαλήν ΑΕΠ οδηγούμαστε στο συμπέρασμα για το ανώτερο ή κατώτερο επίπεδο ανάπτυξης μίας χώρας ή μίας περιφέρειας.

Η τουριστική ανάπτυξη όμως, παρότι εξαρτώνται οι επενδύσεις των υποδομών της από τη γενική οικονομική ανάπτυξη, είναι ένα ειδικότερο θέμα και εξετάζεται ως μία διαδικασία φυσικής αλλαγής που ακολουθεί τρία στάδια (Παπαβασιλείου, 2006):

- Ø Το πρώτο στάδιο είναι η τυχαία ανακάλυψη από ανήσυχους εξερευνητές ή ταξιδιώτες - τουρίστες μιας περιοχής με ενδιαφέροντα φυσικού κάλλους, πολιτιστικών στοιχείων, ιστορικών στοιχείων κτλ.

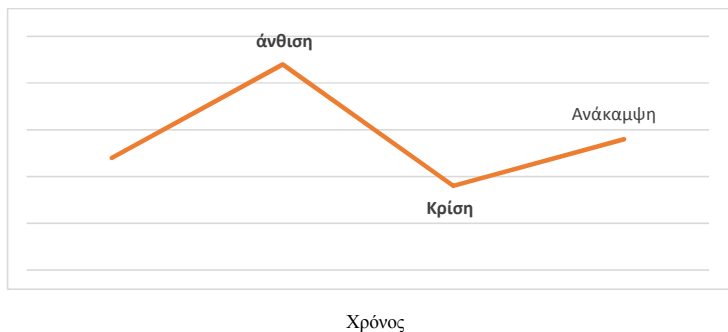
- Ø Το δεύτερο στάδιο έρχεται με τη διάδοση της φήμης αυτής της περιοχής. Αυτό επιφέρει αύξηση της τουριστικής κίνησης προς αυτή την περιοχή και οι τοπικοί πληθυσμοί ανταποκρίνονται στην οικονομική αυτή δραστηριότητα με την ανέγερση εγκαταστάσεων και την προσφορά υπηρεσιών που έχουν ανάγκη και ζητούν οι τουρίστες. Αυτές οι εγκαταστάσεις και η προσφορά υπηρεσιών σαν «πακέτο» αποτελούν το τουριστικό προϊόν ως οικονομικό αγαθό που ζητιέται από τους τουρίστες και προσφέρεται από την οικονομία και την κοινωνία του τόπου υποδοχής

- Ø Το τρίτο στάδιο αναφέρεται στην έκρηξη ενδιαφέροντος των τουριστών για την περιοχή που είναι παράλληλο αποτέλεσμα τόσο της πολύ εκτεταμένης πλέον φήμης της περιοχής όσο και των συνεχώς μεγαλύτερων και πολυδάπανων εγκαταστάσεων, που σε συνδυασμό με την ειδίκευση του τοπικού πληθυσμού στην προσφορά υπηρεσιών συναποτελούν το τουριστικό προϊόν μίας περιοχής.

Ουσιαστικά όλα τα παραπάνω αποτελούν τα στάδια της τουριστικής ανάπτυξης μίας

περιοχής. Βέβαια, λέγοντας τουριστική ανάπτυξη σύμφωνα με τον William C. Gartner (2001) εννοούμε: «...τη διαδικασία μέσα από την οποία δημιουργούνται εγκαταστάσεις διαμονής τουριστών, οδικά δίκτυα πρόσβασης, ειδικότητες παροχής τουριστικών υπηρεσιών του πληθυσμού, προβάλλονται και διαφημίζονται τοπικά ενδιαφέρονται για τους τουρίστες (κλιματολογικά, περιβαλλοντολογικά, πολιτιστικά, ιστορικά) και συμπεριλαμβάνει τη συνεχή ανανέωση και τον εκσυγχρονισμό όλων αυτών» Έτσι, όπως στη γενική οικονομική ανάπτυξη έτσι και στην ανάπτυξη του τουριστικού τομέα στην εξελικτική πορεία εμφανίζεται το φαινόμενο των οικονομικών διακυμάνσεων που οφείλεται στους ίδιους λόγους όπου οφείλονται και οι επιχειρηματικοί κύκλοι της μακροοικονομικής ανάλυσης. Δηλαδή, η τουριστική ανάπτυξη μιας περιοχής δεν είναι δυνατόν να βρίσκεται συνεχώς σε μία εκρηκτική ανοδική πορεία. Αυτό συμβαίνει γιατί π.χ. θα ανακαλυφθεί μία δεύτερη περιοχή με τουριστικά ενδιαφέροντα, θα εξελιχθεί η προσφορά τουριστικού προϊόντος σε μία Τρίτη περιοχή Κ.Ο.Κ.

Έτσι, οι τουρίστες διαχέονται με αποτέλεσμα τη μείωση της τουριστικής ζήτησης στην πρώτη αναπτυγμένη περιοχή και ενδεχομένως και την κρίση. Εμφανίζονται έτσι και στον τουριστικό τομέα οι γνωστές διακυμάνσεις.

1.2.Η Τουριστική Ζήτηση

Ουσιαστικά, η ζήτηση τουριστικών αγαθών και υπηρεσιών, δηλαδή τουριστικών προϊόντων είναι η προσπάθεια των ανθρώπων να ικανοποιήσουν τις τουριστικές τους ανάγκες. Η τουριστική οικονομία παράγει τουριστικά αγαθά και υπηρεσίες για να ικανοποιήσει τις ανάγκες αυτές. Σύμφωνα λοιπόν με τα παραπάνω η ζήτηση τουριστικών αγαθών και υπηρεσιών σχετίζεται ή είναι αποτέλεσμα της συμπεριφοράς των καταναλωτών στην προσπάθεια τους να ικανοποιήσουν τις τουριστικές τους ανάγκες. Είναι δύσκολο να πούμε ποιο είναι ακριβώς το προϊόν του κλάδου του τουρισμού γιατί συχνά οι τουρίστες θέλουν πράγματα τα οποία δεν είναι εμπορεύσιμα για παράδειγμα ένας λάτρης της κουλτούρας μπορεί να θέσει να «καταναλώσει» τη θέα ιστορικών κτιρίων ή την εμπειρία της καθημερινής ζωής σε μία διαφορετική κοινωνία. Παρόλα αυτά όμως οι περισσότεροι αγοραστές δέχονται ότι τα περισσότερα προϊόντα είναι εμπορεύσιμα. Οι ταξιδιωτικές υπηρεσίες, η εξασφάλιση καταλύματος για την όσο το δυνατόν καλύτερη διαμονή των τουριστών και η μετακίνηση είναι τα στοιχεία όπου φτιάχνουν το πακέτο διακοπών το οποίο είναι 100% εμπορεύσιμο. Έτσι λοιπόν μπορούμε να δούμε τα τουριστικά προϊόντα με δυο τρόπους:

1. Ως ένα συνολικό πακέτο ή ένα σύνολο συμπληρωματικών προϊόντων που ο αγοραστής βλέπει ως μία απλή αγορά για τις ονειρευμένες του διακοπές, στο οποίο θα σκέφτεται με βάση την καθολική τιμή για ολόκληρο το ταξίδι του και σε περίπτωση αλλαγής της τιμής ενός στοιχείου θα εξαρτηθεί το πόσο σπουδαίο είναι αυτό το στοιχείο στο συνολικό κόστος του πακέτου
2. Ως ξεχωριστά προϊόντα, που ασφαλώς είναι συμπληρωματικά, αλλά εξετάζονται ξεχωριστά από τους τουρίστες όταν παίρνουν τις αγοραστικές αποφάσεις τους. Έτσι, η πρώτη προσέγγιση αντικατοπτρίζει με μεγαλύτερη ακρίβεια την αγοραστική συμπεριφορά των τουριστών πριν την αγορά στο πλαίσιο της γενικότερης επίλυσης του προβλήματος, ενώ η δεύτερη δείχνει μία συνήθη αγορά π.χ. υπηρεσιών ενοικίασης αυτοκινήτου από έναν επιχειρηματία κατά την διάρκεια κάποιου ταξιδιού.

Επίσης, οι τιμές του τουριστικού πακέτου αποτελούν τον πλέον σπουδαίο παράγοντα της τουριστικής ζήτησης. Εάν αυξηθούν οι τιμές του πακέτου φυσιολογικά μειώνεται η τουριστική ζήτηση της αγοράς στόχου και βέβαια όταν μειώνονται οι τιμές των τουριστικών

πακέτων τότε αυξάνεται η τουριστική ζήτηση. Μια τέτοια συμπεριφορά της Τουριστικής ζήτησης σε συνάρτηση με την τιμή του Πακέτου αντλείται από το παρακάτω σχήμα, με το συμπέρασμα της μεγάλης ελαστικότητας, που παρουσιάζει η Τουριστική ζήτηση.

1.3. Η τουριστική προσφορά

Σημαντικά κεφάλαια σε μερικούς τομείς και κυρίως σ' αυτών της μεταφοράς καθώς και της διαμονής σε καταλύματα υψηλής ποιότητας. Η πράξη της προσφοράς προϋποθέτει την προθυμία και την ικανότητα μίας επιχείρησης να αποκτήσει πόρους, μεταξύ των οποίων και αγαθά και υπηρεσίες που παράγουν άλλες επιχειρήσεις, καθώς και να επεξεργαστεί αυτούς τους πόρους για να τους μετατρέψει σε προϊόντα προς πώληση στους καταναλωτές. Οι περισσότεροι αναλυτές, όπως αναφέρεται στο βιβλίο Τουριστική Οικονομία (Ηγουμενάκης, 2007: 7-8) θεωρούν και τους ρόλους της διοχέτευσης των προϊόντων στην αγορά ως μέρος της προσφοράς. Η απόφαση των επιχειρήσεων να προσφέρουν προϊόντα στην τουριστική αγορά στηρίζεται στην εκτίμηση της ικανότητας τους να επιτυγχάνουν στόχους. Ακόμα λαμβάνουν υπόψη τους πιά εμπόδια μπορεί να υπάρχουν και αν έχουν τη δυνατότητα να τα υπερπηδήσουν. Στο σύνολο τους, τα εμπόδια για την είσοδο στον τομέα των ταξιδιών δεν είναι ανυπέρβλητα. Τα κυριότερα είναι τα εξής:

- ✚ Ο πιο δαπανηρός ίσως τομέας επένδυσης είναι αυτός των κρουαζιέρων όπου μόνο το πλοίο κοστίζει μμέχρι και 750 εκατ. δολάρια.
- ✚ Η κατοχή αδειών ή εγγυήσεων από την πλευρά των επιχειρήσεων. Αυτό ισχύει στην περίπτωση των ταξιδιωτικών γραφείων και των μεταφορικών εταιριών στις περισσότερες χώρες. Η απελευθέρωση συνήθως απομακρύνει την ανάγκη για εξασφάλιση άδειας για την προσφορά ειδικών προϊόντων Π.χ. πτήσεις charter, μπορεί να συνεχίζουν ακόμα να υπάρχουν γενικές προϋποθέσεις, όπως αυτές που προβλέπουν εξειδικευμένο προσωπικό ή πιστοποίηση της ασφάλειας των οχημάτων.
- ✚ Η ανταγωνιστική αντίδραση από τις υπάρχουσες επιχειρήσεις, ειδικότερα των μονοπωλίων που μπορεί να εμποδίσουν την είσοδο με έναν πόλεμο τιμών ή παρόμοιες τακτικές.
- ✚ Σχεδιασμός ή άλλοι περιορισμοί εκ μέρους του κράτους στη χρησιμοποίηση των πόρων για τουρισμό, ειδικά για την ανάπτυξη θέρετρων ή τουριστικών πόλων έλξης σε ευαίσθητες περιοχές της φύσης και σε περιοχές με πολιτιστική ή πολιτισμική κληρονομιά.
- ✚ Η ανάγκη για «τεχνογνωσία», η οποία τις περισσότερες φορές στον τομέα των ταξιδιών και του τουρισμού δεν αφορά τεχνικές προδιαγραφές, αλλά επιχειρηματική ικανότητα, πολιτιστικές διασυνδέσεις και εμπορικές επαφές. Αυτό μπορεί συνήθως να ξεπεραστεί με την πρόσληψη του κατάλληλου προσωπικού (Bull, 2002: 52-54).

Ειδικά, στον τομέα του τουρισμού η ανάλυση περιπλέκεται διότι πολλοί επιχειρηματίες θεωρούν ότι δεν είναι παραγωγοί κάποιου τουριστικού προϊόντος αλλά δραστηριοποιούνται μέσα σε ένα διαφορετικό τομέα, όπως ο τομέας της τροφοδοσίας ή του λιανικού εμπορίου.

Αν αποκλείσουμε το ενδεχόμενο να προέλθει ολόκληρη η ζήτηση από άτομα που θεωρούνται τουρίστες, οι αντιδράσεις για την προσφορά και τη λήψη αποφάσεων για παραγωγή μπορούν να επηρεαστούν περισσότερο από παράγοντες άλλους παρά από τον τουριστικό κλάδο. Αυτό σημαίνει ότι η αντίδραση τους που αφορά την προσφορά μέσα στον κλάδο του τουρισμού συνολικά σπάνια είναι ομοιογενής, παρά μόνο σε σχέση με τους παράγοντες που επηρεάζουν μία ολόκληρη οικονομία.

1.4.Μορφές τουρισμού

Η αφορμή για να γίνει μία τουριστική μετακίνηση θα πρέπει να είναι η επιθυμία του ανθρώπου να δει έναν νέο τόπο, να ψυχαγωγηθεί και να νιώσει πιο όμορφα από ότι στην καθημερινότητα του. Η απλή αυτή κίνηση του ανθρώπου για αναψυχή είναι η κλασική μορφή τουρισμού. Καθώς μετά το '70 ακολούθησε η θεσμοθέτηση του τουρισμού στον οικονομικό κλάδο έγινε αυτόματα και η μετατροπή του τουρισμού σε καταναλωτικό αγαθό των ανεπτυγμένων κοινωνιών με χαρακτηριστικά και ιδιότητες με πολλά άλλα καταναλωτικά αγαθά. Με την θεσμοθέτηση λοιπόν του τουρισμού σε καταναλωτικό αγαθό δημιουργήθηκαν και άλλοι λόγοι για την μετακίνηση του ανθρώπου. Οι λόγοι αυτοί καθορίζουν τη μορφή τουρισμού και μία ομάδα τουριστικών μετακινήσεων που ονομάζονται εναλλακτικές ή ειδικές ή ήπιες μορφές τουρισμού

Κλασική Μορφή Τουρισμού

Οι διακοπές είναι ο πρωταρχικός ρόλος της κλασικής μορφής τουρισμού που εκτός από την ανάπαυση και την ψυχαγωγία περιλαμβάνει τη γνωριμία του τουρίστα με την περιοχή και αυτό γίνεται με την επίσκεψή του σε τουριστικά αξιοθέατα όπως μουσεία, αρχαιολογικούς χώρους, φυσικές καλλονές κλπ. Αυτή η μορφή πραγματοποιείται συνήθως κατά την καλοκαιρινή περίοδο και είναι και η μεγαλύτερη σε συμμετοχές τουριστών. Η μαζικότητα του κλασικού τουρισμού είναι κάτι που τον διακρίνει, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη ο μεμονωμένος τουρισμός στον τουρισμό διακοπών. Η κλασική λοιπόν μορφή τουρισμού είναι η πιο διαδεδομένη και είναι πρώτη στις προτιμήσεις των τουριστών δημιουργώντας την περίοδο αιχμής που διαφέρει ανάλογα με τον τόπο επίσκεψης.

1.5.Εναλλακτικές Μορφές Τουρισμού

Η ζωτική ανάγκη των τουριστικών περιοχών για τη διεύρυνση της τουριστικής περιόδου ανάγκασε τους αρμοδίους να προσπαθούν να περάσουν στο καταναλωτικό κοινό τις

εναλλακτικές μορφές τουρισμού. Έτσι, ουσιαστικά το ίδιο προϊόν πωλείται διαφοροποιημένο κατά ομάδες, χαρακτηριστικών σε διαφορετικές ομάδες τουριστών. Αυτή η ανατρεπτική ιδέα μπορεί να επιμηκύνει την τουριστική περίοδο με αποτέλεσμα τη μείωση της εποχικότητας και της ανεργίας. Κύριο χαρακτηριστικό των εναλλακτικών μορφών είναι ότι σε αντίθεση με την κλασική μορφή των διακοπών ο τουρίστας έχει ένα λόγο ή σκοπό που αυτός δεν είναι η ξεκούραση και αναψυχή. Η δημιουργία νέων τουριστικών πόλων έλξης και η ανάπτυξη νέων θεματικών τρόπων τουρισμού είναι το ζητούμενο της παρούσας εργασίας π.χ. συνεδριακός τουρισμός, αθλητικός τουρισμός, ορεινός τουρισμός, θαλάσσιος τουρισμός, θρησκευτικός τουρισμός, ιατρικός τουρισμός κ.α..

2. Μορφολογία Κρήτης

Η Κρήτη είναι το μεγαλύτερο και πολυπληθέστερο νησί της Ελλάδος και 5ο νησί σε μέγεθος στην μεσόγειο. Πρωτεύουσα του νησιού είναι το Ηράκλειο. Διοικητικά η Κρήτη χωρίζεται σε 4 νομούς. Τον Νομό Χανίων με πρωτεύουσα τα Χανιά, τον Νομό Ρεθύμνου με πρωτεύουσα το Ρέθυμνο, το νομό Ηρακλείου με πρωτεύουσα το Ηράκλειο και τον νομό Λασιθίου με πρωτεύουσα τον Άγιο Νικόλαο. Επίσης περιλαμβάνει και μικρά ακόμη νησιά όπως Η Γαύδος, Γαυδοπούλα, Κουφονήσι, Γαϊδουρονήσι, Άγιοι Πάντες, Δίας, Σούδα Σπιναλόγκα. Ο πληθυσμός της Κρήτης ανέρχεται στους 680.000 και η έκτασή της στα 8.336 τετ. χιλιόμετρα. Η ακτογραμμή της αποτιμάται σε πάνω από 1000 χιλιόμετρα. Διαθέτει έντονο ανάγλυφο και τέσσερα μεγάλα ορεινά συγκροτήματα. Τα Λευκά Όρη στα 2.453 μ Τον Δίκτη στα 2.148 μ τον Ψηλορείτη στα 2.456 μ και τα Όρη Σητείας Θρυπτής. Τα Όρη καλύπτουν το 52% της συνολικής έκτασης και το 3,6% αποτελεί τις πεδινές εκτάσεις. Το νησί διαθέτει 5.200 σπήλαια 10 ποτάμια που διαθέτουν νερό. Τα μεγαλύτερα ποτάμια είναι ο Γεροπόταμος, Αναποδιάρης, Τυφλός, Κολένης Μεγας κλπ. Έχει δε μία αξιόλογη λίμνη την Λίμνη Κουρνά.

Τα πιο γνωστά φαράγγια είναι της Σαμαριάς, Αγίας Ειρήνης, Αγίου Νικολάου, Φαράγγι Χσ, Περβολακίων Ιμπρόου, Κουρταλιώτικο, κλπ.

58 είναι οι πιο γνωστές παραλίες της όπως, Μάταλα, Ελαφονήσι, Αγία Πελαγία Βαθύ, Λουτρό Αγ. Ρούμελη, Μαριδάκι, Δίσκος, Χερσόνησος κλπ.

Η γεωγραφική θέση και η γεωμορφολογία του εδάφους της Κρήτης επηρεάζουν δραστικά το κλίμα της ευρύτερης περιοχής. Το γεωμορφολογικό ανάγλυφο της Κρήτης την καθιστά παράδεισο για το λάτρη της φύσης και του εναλλακτικού τουρισμού. Στο μεγαλύτερο μέρος της ορεινή, η Κρήτη προσφέρεται για ορειβασία, αναρρίχηση, αλλά και πεζοπορία. Όποια εποχή και αν την επισκεφθείτε, το ήπιο κλίμα της κάνει την περιήγηση απολαυστική εμπειρία: οι μυρωδιές από τα χιλιάδες είδη αρωματικών φυτών που φύονται στις ψηλές κορυφές της ή κρύβονται στις χαράδρες της θα σας μεθύσουν. Με ποδήλατο βουνού ή με τα πόδια, τα χρώματα της φύσης και το μπλε το ουρανού θα χαραχθούν ανεξίτηλα στη μνήμη σας.

Τα αναρίθμητα σπήλαια και φαράγγια της περιμένουν να τα εξερευνήσετε. Οι παραλίες αλλά και ο υπέροχος βυθός των θαλασσών του νησιού είναι ένας καινούριος κόσμος για όσους λατρεύουν το υγρό στοιχείο και τις καταδύσεις. Όποια δραστηριότητα και αν αγαπάτε, η Κρήτη είναι ο ιδανικός προορισμός.

Εικόνα. Φαράγγι Σαμαριάς

2.1 ΝΟΜΟΙ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

· ΝΟΜΟΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

Ο νομός Ηρακλείου εκτείνεται ανάμεσα στον Ψηλορείτη και τα Λασιθιώτικα βουνά, καταλαμβάνει έκταση 2.634 τετραγωνικά χιλιόμετρα και ο πληθυσμός του φτάνει τους 250.000 κατοίκους. Τόσο τα παράλια όσο και τα ορεινά του νομού κατοικούνται από τα προϊστορικά χρόνια μέχρι σήμερα. Έτσι η περιοχή είναι η πιο πλούσια σε αξιοθέατα σε όλη την Κρήτη, με τα εντυπωσιακά ανάκτορα από τη Μινωική εποχή, την Κνωσό, τη Φαιστό, τα Μάλια καθώς και την καθαυτή πόλη του Ηρακλείου που προσφέρει ένα Εντυπωσιακό συνδυασμό μεσαιωνικών και νεότερων κτισμάτων, ιστορικών τοποθεσιών και παραδοσιακών οικισμών.

Οδικό δίκτυο και μετακινήσεις

Ο νομός Ηρακλείου συνδέεται ακτοπλοϊκά με το λιμάνι του Πειραιά με πλοία των Εταιρειών Μίνοαν Λίνας και Ανεκ Λίνας αλλά και με κάποια από τα νησιά των Κυκλάδων (Τήνο, Μύκονο, Πάρο, Νάξο, Σαντορίνη κ.α.) κυρίως τους καλοκαιρινούς με μήνες ενώ φέριμποτ από την Ιταλία συνδέουν το Ηράκλειο με τη Λεμεσό. Το διεθνές αεροδρόμιο «Νίκος Καζαντζάκης» καλύπτει πλήρως τις μεγάλες απαιτήσεις συγκοινωνίας. Εκτελούνται πτήσεις για Θεσσαλονίκη, Ρόδο, Κύπρο, Μύκονο, Σαντορίνη και Πάρο με τις εταιρείες Sky Express, Olympic Air και Aegean Airlines ενώ φιλοξενούνται και πτήσεις charter από και προς το Ηνωμένο Βασίλειο, τη Γερμανία, την Ιταλία, τη Ρωσία και τη Ρουμανία. Στο εσωτερικό του νομού αστικό και υπεραστικό ΚΤΕΛ συνδέουν την πόλη με τα χωριά τις παραλίες και τις αρχαιότητες.

· ΝΟΜΟΣ ΧΑΝΙΩΝ

Ο νομός Χανίων βρίσκεται στο δυτικότερο τμήμα του νησιού, έχει πληθυσμό που φτάνει τους 54.000 κατοίκους και έκταση 2.375 τ.χλμ. Από αυτά τα 1.476 τ.χλμ είναι ορεινή περιοχή που τη διασχίζουν άγρια βουνά και πανέμορφα φαράγγια. Σε αντίθεση με τους άλλους νομούς, τα Χανιά έχουν πολλές εναλλαγές στο φυσικό περιβάλλον ενώ ταυτόχρονα διαθέτουν αρκετά αρχαιολογικά σημεία, κυρίως όμως ενετικά και βυζαντινά μνημεία και ιστορικά χωριά.

Οδικό δίκτυο και μετακινήσεις

Η συγκοινωνία στο εσωτερικό του νομού γίνεται με τα υπεραστικά λεωφορεία του ΚΤΕΛ τα οποία εκτελούν δρομολόγια ακόμα και προς τα πιο αραιοκατοικημένα χωριά. Στη νότια πλευρά εκτελούνται ακτοπλοϊκά δρομολόγια με πλοία και φεριμπότ της εταιρείας ANENΔΥΚ από το λιμάνι της Παλαιόχωρας και των Σφακίων προς Γαύδο, Λουτρό, Αγιά Ρουμέλη και Σούγια. Στα δυτικά από το λιμάνι του Καστελίου η περιοχή συνδέεται ακτοπλοϊκά, με φεριμπότ της ANEN LINES, με το Γύθειο, τα Κύθηρα και τα Αντικύθηρα καθώς και με τις παραλίες της Γραμβούσας και του Μάλου. Η σύνδεση με Πειραιά γίνεται καθημερινά από το λιμάνι της Σούδας με πλοία των εταιρειών ANEK και BLUE STAR. Ενώ το ενετικό λιμάνι είναι πλέον χώρος αναψυχής αλλά και προσάραξης ιδιωτικών σκαφών και μικρών αλιευτικών. Το διεθνές αεροδρόμιο Χανίων «Ι. Δασκαλογιάννης» βρίσκεται στο Ακρωτήρι και απέχει περίπου 15 χλμ. από την πόλη. Καθημερινά εκτελούνται πτήσεις προς Αθήνα και Θεσσαλονίκη με τις εταιρείες Olympic air, Aegean Airlines και Athens Airways. Υπάρχουν πολλές απευθείας πτήσεις charter για το αεροδρόμιο των Χανίων από τη Βρετανία, τη Γερμανία, τη Σκανδιναβία και άλλες ευρωπαϊκές χώρες με τις εταιρείες Air Berlin, Jetairfly, Cimber Air, Condor, EasyJet, Norwegian Air Shuttle, Smart Wings, Tomas Cook Airlines Belgium Tomsonfly και Transavia

· ΝΟΜΟΣ ΡΕΘΥΜΝΟΥ

Ο Νομός Ρεθύμνου με έκταση 1.496τμ και πληθυσμό που φτάνει τους 63.000 κατοίκους συνορεύει ανατολικά με τα Χανιά και δυτικά με το Ηράκλειο, στη βόρεια πλευρά βρέχεται από το Κρητικό Πέλαγος και στη νότια από το Λυβικό Πέλαγος. Συνδυάζει ένα αντιφατικό τοπίο όπου τις τραχείς βουνοπλαγιές διαδέχονται εύφορες κοιλάδες, και τις βραχώδεις ακτές διαδέχονται αμμώδεις παραλίες. Παρόλα αυτά τα βουνά είναι εκείνα που καθορίζουν τη μορφολογία του τοπίου καθώς θεωρείται ο πιο ορεινός νομός του νησιού. Κυρίαρχο όλων είναι το όρος Ψηλορείτης εκεί όπως λέει ο μύθος βρίσκεται η ιερή σπηλιά του Δία, το Ιδαίον Άντρον.

Οδικό δίκτυο και μετακινήσεις

Υπεραστικά Λεωφορεία του ΚΤΕΛ συνδέουν το Ρέθυμνο με όλους τους νομούς της Κρήτης, καθώς και με τις περιοχές του νομού. Εκτελούνται τακτικότερα δρομολόγια από και προς το λιμάνι του Πειραιά με πλοία της NEL LINES ενώ η αεροπορική σύνδεση από και προς Ρέθυμνο γίνεται μέσω Ηρακλείου ή μέσω Χανίων. Ενώ στη νότια πλευρά τους καλοκαιρινούς μήνες εκτελούνται δρομολόγια με καΐκια από την Αγία Γαλήνη προς Μάταλα.

· ΝΟΜΟΣ ΛΑΣΙΘΙΟΥ

Ο νομός Λασιθίου βρίσκεται στο ανατολικότερο τμήμα του νησιού και καταλαμβάνει έκταση 1.818 τμ ενώ ο πληθυσμός του φτάνει τις 70.000 κατοίκους. Για την καταγωγή του ονόματος του νομού υπάρχουν δυο εκδοχές : η μία σχετίζεται με την αρχαία ελληνική λέξη «λάσιος», που σημαίνει κατάφυτος τόπος, και η άλλη το σχετίζει με τη Σητεία, επειδή οι Βενετσιάνοι το έγραφαν La Sitti. Πρωτεύουσα του Νομού είναι ο Άγιος Νικόλαος, μικρό γραφικό λιμάνι, χτισμένο γύρω από βαθύ όρμο. Ο νομός Προσφέρει ήσυχες παραλίες απόμερα κεντράκια εναλλαγές τοπίου και φύσης, όπως το θαυμάσιο φοινικόδασος στο Βάι, το περίφημο δάσος πεύκων και άγριων κυπαρισσιών Σελεκανο, αλλά και ιστορικές και αρχαιολογικές τοποθεσίες, όπως το ανάκτορο της Ζακρου αλλά και τη θαυμάσια ιστορική σταυροπηγιακή μονή Τοπλού

\\Οδικό δίκτυο και μετακινήσεις

Ο νομός επικοινωνεί με τον Πειραιά μέσω Ηρακλείου. Τα φεριμπότ της γραμμής των Κυκλάδων συνδέουν επίσης τον Πειραιά με τον Άγιο Νικόλαο και τη Σητεία. Ακόμα υπάρχει ανταπόκριση από το αεροδρόμιο του Ηρακλείου. Η Σητεία διαθέτει αεροδρόμιο με πτήσεις για Ρόδο, Κάρπαθο και Κάσο. Τοπικά καΐκια ή εκδρομικά σκάφη συνδέουν το νομό με τα νησιά Σπιναλόγκα και Χρυσή. Στο εσωτερικό η συγκοινωνία γίνεται με τα υπεραστικά λεωφορεία του ΚΤΕΛ. Συνοψίζοντας όλα τα παραπάνω, είναι προφανές ότι η Κρήτη διαθέτει και με το παραπάνω την απαιτούμενη «τουριστική υποδομή» που χρειάζεται για να προσελκύσει το ενδιαφέρον επισκεπτών, όλων των ηλικιών αφού είναι μια περιοχή με πλούσια ιστορία αλλά και με μαγευτική ομορφιά.

2.2 ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΚΡΗΤΗΣ

Σύμφωνα με τα προσωρινά αποτελέσματα της απογραφής του 2011, η Περιφέρεια Κρήτης παρουσίασε αύξηση πληθυσμού σε ποσοστό 3,36% μεταξύ 2005-2011. Πιο συγκεκριμένα σήμερα έχει πληθυσμό 621.340 κατοίκους (άρρηνες 308.760 και θήλεις 312.580), με πυκνότητα μόνιμου πληθυσμού ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο ίση με 74,54. Αντιπροσωπεύει το 5,76% του πληθυσμού της επικράτειας και κατατάσσεται πέμπτη μεταξύ των Ελληνικών περιφερειών.

2.3 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΚΡΗΤΗΣ

Η Περιφέρεια Κρήτης συμμετέχει στο **Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν** της χώρας σε ποσοστό της τάξεως του 5%. Σύμφωνα με πρόσφατα στοιχεία των Περιφερειακών Λογαριασμών της Εθνικής Στατιστικής Αρχής, το ΑΕΠ της Κρήτης ανήλθε σε 12.854 εκατ. ευρώ και σε ποσοστό 5,4% του εθνικού ΑΕΠ (236.917 εκατ. ευρώ) . Η Περιφερειακή Ενότητα Ηρακλείου, ως πολυπληθέστερη ενότητα, έχει την υψηλότερη συμμετοχή (52,06%) στο περιφερειακό ΑΕΠ, ακολουθούμενη από την ΠΕ Χανίων (23,07%), ενώ σε χαμηλότερα επίπεδα διαμορφώνεται η συμμετοχή των ΠΕ Λασιθίου (12,89%) και ΠΕ Ρεθύμνου (11,98%). Το ΑΕΠ της Κρήτης παρουσίασε σημαντική άνοδο (75,35%) κατά την περίοδο 2005-2008 σε αντιστοιχία με την αύξηση του εθνικού ΑΕΠ για το ίδιο διάστημα, η οποία ανήλθε σε 73,85%. Η Περιφερειακή Ενότητα με την υψηλότερη ποσοστιαία αύξηση (80,45%) του ΑΕΠ της ήταν η ΠΕ Ηρακλείου, ακολουθούμενη από την ΠΕ Χανίων (77,14%) και την ΠΕ Λασιθίου (76,93%). Σημαντικά χαμηλότερη αύξηση του ΑΕΠ της παρουσίασε η ΠΕ Ρεθύμνου με 52,23%.

2.4 ΤΟ ΚΛΙΜΑ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

Το κλίμα της Κρήτης χαρακτηρίζεται γενικά ως εύκρατο μεσογειακό, το οποίο στους ορεινούς όγκους τείνει να διαφοροποιηθεί παρουσιάζοντας χαρακτηριστικά ηπειρωτικού τύπου. Γενικά, ένα βασικό χαρακτηριστικό του τοπικού κλίματος είναι ότι οι αποκλίσεις από περιοχή σε περιοχή είναι μεγάλες. Το ετήσιο θερμομετρικό εύρος κυμαίνεται μεταξύ 14

°C και 15 °C, η ενδοχώρα έχει γενικά θερμότερα καλοκαίρια και ψυχρότερους χειμώνες. Οι νότιες ακτές είναι θερμότερες το χειμώνα αλλά και το καλοκαίρι σε σχέση με τη βόρεια πλευρά του νησιού.

Η θέση της Κρήτης στην ανατολική Μεσόγειο την καθιστά προνομιούχο σχετικά με την ηπιότητα του κλίματος και των μεταβολών του. Ο χειμώνας, που, συνήθως, ξεκινά από τα μέσα Δεκεμβρίου, είναι ήπιος με ψυχρότερους μήνες τον Ιανουάριο και το Φεβρουάριο. Η πεδινή Κρήτη είναι από τις θερμότερες περιοχές της Ελλάδας και ιδιαίτερα το ανατολικό και νοτιοανατολικό της τμήμα, το οποίο αποτελεί ένα μεταβατικό τύπο μεταξύ του τυπικού μεσογειακού και του ερημικού των ακτών της βόρειας Αφρικής. Το γεγονός αυτό αποτυπώνεται και στη βλάστηση της περιοχής που μοιάζει σε πολλά σημεία με αυτή της βόρειας Αφρικής (π.χ. το πανέμορφο φοινικόδασος του Βάι).

3.ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

Σε αυτό το κεφάλαιο θα αναφερθούμε στη πολιτισμικότητα της Κρήτης .Θα αναφερθούν οι αρχαιολογικοί χώροι και οι χώροι μυθολογικού ενδιαφέροντος όπως επίσης και οι θρησκευτικοί χώροι ,οι παραδοσιακοί οικισμοί και οι χώροι ιστορικού ενδιαφέροντος (μουσεία, μνημεία κτλ.)

3.1 ΧΩΡΟΙ ΜΥΘΟΛΟΓΙΚΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ

Δεν είναι υπερβολή, ούτε απέχει της επιστημονικής αλήθειας, ότι τα βουνά της Κρήτης είναι το φυσικό σκηνικό της απαρχής της ελληνικής μυθολογίας.

Μυθολογικά θέματα τα οποία αποτέλεσαν πηγή έμπνευσης στην παγκόσμια λογοτεχνία και καλλιτεχνική δημιουργία, γεννήθηκαν ή έχουν το ανάλογο τους σε συγκεκριμένες ορεινές περιοχές της Κρήτης. Σημαντικά παραδείγματα αποτελούν:

- Το Ιδαίο Άντρο, στο Οροπέδιο της Νίδας, το σημαντικότερο μυθολογικό σημείο της Κρήτης, όπου ανατράφηκε ο Δίας και λατρευόταν μέχρι και τον 6° αιώνα μ.Χ.
- Το Δικταίο Άνδρο, στο Οροπέδιο Λασιθίου, σημαντικό λατρευτικό σπήλαιο, όπου σύμφωνα με τη μυθολογία γεννήθηκε ο Δίας.
- Ο Λαβύρινθος, στα βόρεια της αρχαίας Γόρτυνας, που ταυτίζεται με το μυθικό σπήλαιο - κατοικία του Μινώταυρου.

■ Η Τάρρα, στην έξοδο του φαραγγιού της Σαμαριάς όπου ο μύθος θέλει να συναντά ο Απόλλωνας την Ακακαλλίδα, κόρη του Μίνωα και από την ερωτική τους συνεύρεση γεννήθηκαν ο Φυλακίδης και ο Φίλανδρος.

■ Η Άπτερα όπου έγινε ο μουσικός αγώνας ανάμεσα στις Μούσες και τις Σειρήνες, οι οποίες αφού ηττήθηκαν μάδησαν τα φτερά τους από την λύπη τους και έπεσαν στην θάλασσα. Οι ‘άπτερες’ αυτές Σειρήνες μεταμορφώθηκαν στα σημερινά Λευκονήσια στην είσοδο του λιμανιού της Σούδας και η πόλη ονομάστηκε Άπτερα.

Αυτά είναι ορισμένα μόνον παραδείγματα του μυθολογικού υπόβαθρου της Κρήτης, ενώ αναρίθμητες είναι οι τοπικές μυθολογικές αναφορές σε παραλλαγές όλων των μύθων, γεγονός που αποδεικνύει τον τρόπο που το μυθικό στοιχείο έχει μολιάσει το πολιτισμικό περιβάλλον του νησιού.

3.2 ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΙ ΧΩΡΟΙ- ΜΝΗΜΕΙΑ

Η αποτύπωση της πραγματικής εικόνας και κατάστασης των αρχαιολογικών χώρων είναι ιδιαίτερα δύσκολη, διότι πέραν από τους επίσημα κηρυγμένους αρχαιολογικούς χώρους, η ευθύνη των οποίων περιέρχεται στις κατά τόπους Εφορείες Προϊστορικών και Κλασσικών Αρχαιοτήτων, μεγάλος είναι και ο αριθμός των αρχαιολογικών χώρων οι οποίοι δεν έχουν χαρακτηριστεί ακόμη ως τέτοιοι.

Είναι αξιοσημείωτο ότι ενώ οι επισκέψιμοι αρχαιολογικοί χώροι στην Κρήτη είναι πολλοί, το ενδιαφέρον των επισκεπτών ή/ και των τουριστικών πρακτόρων επικεντρώνεται σε πολύ λιγότερους που αποτελούν πλέον κρίσιμη μάζα του τουριστικού της προϊόντος αλλά και κλασσικό τουριστικό προορισμό. Τέτοιοι αρχαιολογικοί χώροι βρίσκονται και στους τέσσερις Νομούς και είναι:

A. Νομός Ηρακλείου

- Γόρτυνα
- Κνωσσός
- Τύλισσος
- Φαιστός
- Φρούριο λιμανιού Ηρακλείου -Κούλες
- Αγία Τριάδα Φαιστού
- Ανάκτορο Μαλίων
- Μάταλα

B. Νομός Λασιθίου

- Σπιναλόγκα
- Λατώ
- Σπήλαιο Ψυχρού
- Ανάκτορο Ζάκρου
- Γουρνιά

Γ. Νομός Ρεθύμνου

- Αξός
- Ελεύθερνα
- Ακρωτήρι Καστέλλος

Δ. Νομός Χανίων

- Άπτερα
- Φαλάσσαρνα
- Πολλυρηνιά
- Μινωϊκή Κυδωνιά
- Λισσός

3.3 ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΙ ΧΩΡΟΙ (ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΑ)

Η ιστορία της Κρήτης, ήδη από την αρχαιότητα είναι συνδεδεμένη με τη θρησκευτική ζωή και κατά τους νεότερους χρόνους με τη χριστιανική πίστη. Εκφράσεις της αποτελούν τα μοναστήρια και οι εκκλησίες που κοσμούν σήμερα με την αρχιτεκτονική τους και την ιστορική τους σημασία κάθε γωνιά της Κρήτης και αποτελούν αναμφίβολα σημαντικά τουριστικά θέλγητρα. Τα περισσότερα μοναστήρια που σώζονται και λειτουργούν σήμερα, εκτός των άλλων, συμβάλλουν και στη διατήρηση και εξέλιξη της πολιτιστικής παράδοσης και λαογραφίας του νησιού ενώ κάποια από αυτά λειτουργούν και ως μοχλοί τοπικής ανάπτυξης. Αναλυτική αναφορά γίνεται στο παράρτημα ενώ οι πιο γνωστές μονές είναι:

- Κρουσταλλένιας (Λασιθίου)
- Τοπλού (Λασιθίου)
- Καψιά (Λασιθίου)
- Αρκαδίου (Ρεθύμνου)
- Τιμίου Προδρόμου Ατάλης Μπαλί (Ρεθύμνου)
- Πρεβέλης (Ρεθύμνου)
- Καλυβιανής (Ηρακλείου)
- Αγκαράθου (Ηρακλείου)
- Επανωσήφη (Ηρακλείου)
- Χρυσοσκαλίτισσας (Χανίων)
- Αγ. Τριάδας (Χανίων)
- Γουβερνέτου (Χανίων)

3.4 ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΙ ΟΙΚΙΣΜΟΙ- ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΑ ΣΥΝΟΛΑ

I. Κάστρα –Οχυρώσεις

Στο σύνολο του νησιού, τόσο στα παράλια όσο και στην ενδοχώρα, κυριαρχούν οχυρώσεις και κάστρα τα οποία συνθέτουν ένα ποικιλόμορφο και αξιόλογο πολιτιστικό απόθεμα. Τα κάστρα χτίστηκαν σε σημεία κλειδιά από άποψη οχύρωσης και προφύλαξης με άμεση συνέπεια τα σημαντικότερα από αυτά να βρίσκονται σε παράκτιες περιοχές. Η μεγαλύτερη συγκέντρωση κάστρων και οχυρώσεων εντοπίζεται στους νομούς Χανίων και Λασιθίου λόγω της «περιφερειακής» και ευάλωτης γεωγραφικής τους θέσης. Παρά τις σημαντικές ελλείψεις συντήρησης τους τα κάστρα αποτελούν πόλο έλξης για τους επισκέπτες, και χρησιμοποιούνται ως χώροι πολιτιστικών εκδηλώσεων. Τα κυριότερα από αυτά είναι:

- Γραμβούσα (Χανίων)
- Άπτερα (Χανίων)
- Φορτέτσα (Ρεθύμνου)
- Κούλες (Ηρακλείου)
- Σπιναλόγκα (Λασιθίου)
- Καζάρμα (Λασιθίου)
- Φραγκοκάστελο (Χανίων)
- Κούλες (Λασιθίου)

II. Παραδοσιακοί Οικισμοί

Η τοπική αρχιτεκτονική, σε συνδυασμό με παραδοσιακούς οικισμούς, συνθέτει ένα αξιόλογο πλέγμα τουριστικών πόρων για την τουριστική ανάπτυξη. Η Κρήτη στο σύνολο της διαθέτει ένα μεγάλο αριθμό από χαρακτηρισμένους παραδοσιακούς οικισμούς. Η διατήρηση της παραδοσιακής αρχιτεκτονικής συνεπάγεται τοπικό χρώμα, τοπική ταυτότητα και αυθεντικότητα, στοιχεία που προσελκύουν το ενδιαφέρον των επισκεπτών. Είναι πλέον γνωστό ότι ο επισκέπτης δεν επιθυμεί να απολαύσει μόνο τον ήλιο και τη θάλασσα αλλά να γνωρίσει τον πολιτισμό, τις παραδόσεις, τους κατοίκους, την καθημερινή ζωή με λίγα λόγια τον προορισμό που επισκέπτεται. Συνεπώς στο μέλλον θα υπάρχει όλο και περισσότερο έντονο ενδιαφέρον για έννοιες όπως αυθεντικότητα, φιλοξενία, επικοινωνία που βρίσκονται

αναλλοίωτες κυρίως στους οικισμούς της ενδοχώρας της Κρήτης. Μερικά χαρακτηριστικά παραδείγματα είναι τα εξής :

- Αρχάνες (Ηράκλειο)
- Χουδέτσι (Ηράκλειο)
- Χώρα Σφακίων (Χανιά)
- Βάμος (Χανιά)
- Ανώγεια (Ρέθυμνο)
- Μακρύγαλος (Λασιθί)

3.5 ΧΩΡΟΙ ΙΣΤΟΡΙΚΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ (ΜΟΥΣΕΙΑ)

Το πιο σημαντικό μουσείο, όσον αφορά τον πλούτο, τη μοναδικότητα και την εξέλιξη της τουριστικής πορείας της Κρήτης είναι το Αρχαιολογικό Μουσείο Ηρακλείου το οποίο μαζί με τα ανάκτορα της Κνωσού αποτελεί τον κεντρικό τουριστικό πόλο σε επίπεδο Κρήτης και από τους σημαντικούς πόλους έλξης σε επίπεδο Ελλάδας. Σταδιακά, και παράλληλα με την εξέλιξη των ανασκαφών στο νησί ιδρύθηκαν αρχαιολογικά μουσεία κοντά σε όλα τα αστικά κέντρα (Αρχαιολογικό Μουσείο Χανίων, Ρεθύμνου, Αγίου Νικολάου, Ιεράπετρας, Σητείας). Ταυτόχρονα, η νεότερη ιστορία του νησιού αποδίδεται μέσα από τα εκθέματα των ιστορικών και λαογραφικών μουσείων με σημαντικότερο το Ιστορικό Μουσείο Κρήτης, η λειτουργία του οποίου εντάσσεται στο ευρύτερο πλαίσιο δράσης της Εταιρείας Ιστορικών Μελετών Κρήτης.

Τα μουσεία με την υψηλότερη επισκεψιμότητα είναι:

- Μουσείο Ηρακλείου
- Μουσείο Αγίου Νικολάου
- Μουσείο Παναγίας Κεράς
- Μουσείο Σητείας
- Μουσείο Ρεθύμνου
- Μουσείο Χανίων
- Βυζαντινό Μουσείο
- Ιστορικό Μουσείο Κρήτης

Εκτός των παραπάνω έχουν δημιουργηθεί νέα μουσεία κατά κύριο λόγο σε ημιαστικές και αγροτικές περιοχές σε μια προσπάθεια διάσωσης και διατήρησης των παραδόσεων και των τοπικών συνθηθειών:

- Ιστορικό και Λαογραφικό Μουσείο Ρεθύμνου
- Λαογραφική Συλλογή του Λυκείου Ελληνίδων
- Μουσείο Λυχνοστάτης στη Χερσόνησο
- Μουσείο Αγροτικής Ιστορίας στον Αρόλιθο
- Μουσείο Κρητικής Εθνομολογίας και Παράδοσης στους Βώρους

- Μουσείο Νίκου Καζαντζάκη
- Λαογραφικό Μουσείο Σητείας
- Λαογραφικό Μουσείο Γαβαλοχωρίου κ.α.

Τα μουσεία σε συνδυασμό με τα ιστορικά κέντρα πόλεων και τους παραδοσιακούς οικισμούς συνθέτουν πράγματι μια κρίσιμη μάζα για την περαιτέρω ανάπτυξη του πολιτισμικού τουρισμού.

4. ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

Η τουριστική υποδομή του εκάστοτε τουριστικού προορισμού και στη συγκεκριμένη περίπτωση της Κρήτης αποτελείται από:

- Ξενοδοχειακές υποδομές
- Πύλες εισόδου (λιμάνια και αεροδρόμια)
- Εθνικό & Επαρχιακό οδικό δίκτυο
- Συγκοινωνίες (λεωφορεία & ταξί)
- Συνεδριακά κέντρα
- Κέντρα θαλασσοθεραπείας
- Γήπεδα γκόλφ
- Ιδιωτικές μαρίνες

Αξίζει να τονιστεί:

Η Περιφέρεια Κρήτης αναπτύχθηκε με ταχείς ρυθμούς και σταθεροποίησε τη θέση της στην ελληνική οικονομία την περίοδο 2005-2010. Βρίσκεται σε ένα ενδιάμεσο επίπεδο ανάπτυξης στην ΕΕ και χαρακτηρίζεται ως περιφέρεια σε μετάβαση. Το κατά κεφαλήν εισόδημα της Περιφέρειας αντιστοιχούσε το 2011 στο 87% του μέσου της χώρας και περίπου στο 69% του μέσου των 28 χωρών της ΕΕ. Η οικονομική δραστηριότητα και απασχόληση κορυφώθηκαν το 2008. Ενισχύθηκαν οι κλάδοι του τουρισμού, του εμπορίου, η κατασκευή ακινήτων και εν μέρει η μεταποίηση. Υποχώρησε ο πρωτογενής τομέας ως προς την παραγωγή, αλλά και ως προς την απασχόληση. Η Κρήτη διαθέτει μια ικανοποιητική σύνθεση οικονομικών δραστηριοτήτων, παρά το γεγονός ότι τα τελευταία χρόνια η ανάπτυξη στηρίχθηκε υπέρμετρα στις επενδύσεις ακινήτων. Η κρίση υπερχρέωσης και οι πολιτικές δημοσιονομικής προσαρμογής ανέδειξαν τις διαρθρωτικές αδυναμίες της περιφερειακής οικονομίας ενώ προκάλεσαν επιπτώσεις διαφοροποιημένες χωρικά και κλαδικά, σε σχέση με την οικονομική

δραστηριότητα, τη σύνθεση των εισοδημάτων και την απασχόληση. Η ένταση της κρίσης στην Κρήτη μετά το 2009 απεικονίζεται στους δείκτες συγκυρίας. Η οικοδομική δραστηριότητα συρρικνώθηκε ταχύτερα από το μέσο όρο της χώρας. Η ύφεση σε ορισμένες ευρωπαϊκές οικονομίες επηρέασε αρνητικά τη ζήτηση τουριστικών υπηρεσιών ενώ μειώθηκε η δαπάνη ανά επίσκεψη. Η δημοσιονομική προσαρμογή περιορίζει το διαθέσιμο εισόδημα μέσω αυξημένης φορολογίας με αποτέλεσμα τη δραστική μείωση της κατανάλωσης. Η περιορισμένη ρευστότητα μειώνει τις δυνατότητες χρηματοδότησης των επιχειρήσεων επηρεάζοντας δυσμενώς τη λειτουργία τους και τα επενδυτικά τους σχέδια. Η επιδείνωση του κλίματος οδηγεί στη φυγή κεφαλαίων, την αναβολή των επενδύσεων και τη μετανάστευση εξειδικευμένου προσωπικού. Η συνισταμένη αυτών των επιρροών σε συνδυασμό με τις προϋπάρχουσες διαρθρωτικές αδυναμίες της περιφερειακής οικονομίας, δημιουργούν συνθήκες κρίσης, η οποία εκδηλώνεται με πτώση της οικονομικής δραστηριότητας και εκτίναξη της ανεργίας η οποία για πρώτη φορά εμφανίζει τάσεις σύγκλισης με τον εθνικό μέσο όρο (24,4% έναντι 27,3% Μ.Ο χώρας για το 2013), με υψηλότερη ανεργία στις γυναίκες (23,9% έναντι 20,7% των ανδρών).

Η κινητοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού, η συσσώρευση κεφαλαίου και οι δημόσιες επενδύσεις έχουν δημιουργήσει ισχυρούς πόλους ανάπτυξης σε επιλεγμένους τομείς. Η περιφερειακή οικονομία εξειδικεύεται σε οικονομικές δραστηριότητες που συνδέονται με την αγροτική οικονομία (19,4% της απασχόλησης) τον τουρισμό και το εμπόριο (35,4% της απασχόλησης). Με βάση την Ακαθάριστη Αξία Παραγωγής ο τουρισμός και το εμπόριο συγκεντρώνουν το 35% της οικονομικής δραστηριότητας, η γεωργία το 9%, η μεταποίηση/ενέργεια και οι κατασκευές το 9% με τη διαχείριση ακινήτων να προσεγγίζει το 10% (από 8% το 2005). Ο τουρισμός και σημαντικό τμήμα της αγροτικής και μεταποιητικής παραγωγής απευθύνονται στις διεθνείς αγορές. Η δομή των εξαγωγών επιβεβαιώνει τις κλαδικές εξειδικεύσεις της περιφερειακής οικονομίας με κάποιες σημαντικές διαφοροποιήσεις. Οι εξαγωγές της Κρήτης αποτελούνται κυρίως από προϊόντα του πρωτογενή (59%) ενώ η μεταποίηση (30%) ενισχύει τη θέση της κυρίως λόγω της ισχυρής τοπικής βιομηχανίας πλαστικών (15%). Τα προϊόντα του πρωτογενή επηρεάζονται από καιρικές συνθήκες και χαρακτηρίζονται από χαμηλή προστιθέμενη αξία, παραμένουν όμως μια σταθερή διαχρονικά πηγή εξαγωγών. Δύο χώρες (Γερμανία και Ιταλία) απορροφούν το 47,5% των εξαγωγών της Περιφέρειας ενώ 10 χώρες το 75%. Από τις αναδυόμενες χώρες, η Κίνα έχει αρχίσει να απορροφά ένα αξιοσημείωτο ποσοστό εξαγωγών (2%) με προοπτικές ανόδου, ενώ η Ρωσία συμμετέχει με χαμηλά ποσοστά (0,9%).

4.1 ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΑ – ΕΞΕΛΙΞΗ ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ 2005-2015

Ξενοδοχειακό δυναμικό Ελλάδας			
Περιφέρεια	Μονάδες	Δωμάτια	Κλίνες
Κεντρική Ελλάδα	1.267	48.980	91.815
Πελοπόννησος	840	27.113	53.129
Ιόνιο	916	46.819	89.917
Ήπειρος	380	7.723	15.228
Αιγαίο	395	11.766	22.273
Κρήτη	1.540	87.551	166.370
Δωδεκάνησα	1.040	73.702	143.864
Κυκλάδες	1.033	25.240	48.962
Θεσσαλία	573	14.619	28.523
Μακεδονία	1.586	54.233	106.408
Θράκη	107	3.586	6.956
Σύνολο	9.677	401.332	773.445

Πηγή: Ξενοδοχειακό Επιμελητήριο

Στα ενθαρρυντικά στοιχεία συγκαταλέγεται η αύξηση των διανυκτερεύσεων καθώς και η άνοδος της μέσης ετήσιας πληρότητας των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της χώρας σε 45,2% το 2013 από 43,2% το 2012. Την υψηλότερη μέση ετήσια πληρότητα σημείωσαν τα ξενοδοχειακά καταλύματα της Κρήτης (60,7%) και έπονται των Ιονίων Νήσων (57,6%) και του Νοτίου Αιγαίου (53,8%).

Υπολογίζεται ότι μέσα στο διάστημα των τελευταίων δέκα ετών το ξενοδοχειακό δυναμικό της Ελλάδας αυξήθηκε κατά περίπου 800 μονάδες, ενώ μόνον για την περίοδο 2010-2013 ο αριθμός των κλινών αυξήθηκε κατά περίπου 10.000. Το 2013 λειτούργησαν 9.677 ξενοδοχειακές μονάδες συνολικής δυναμικότητα 401.332 δωματίων και 773.445 κλινών.

Τα ξενοδοχεία πέντε και τεσσάρων αστέρων αντιπροσωπεύουν το περίπου 40% του συνόλου των εν λειτουργία κλινών, ενώ έντονη είναι η γεωγραφική συγκέντρωση, καθώς στην Κρήτη, είναι συγκεντρωμένο περίπου το ήμισυ των κλινών της χώρας.

Η σημερινή τουριστική υποδομή στην Κρήτη εξυπηρετεί μεγάλο εύρος προτιμήσεων. Διαθέτει πολυποίκιλους τόπους διαμονής. Μικρούς ξενώνες με το ιδιαίτερο τοπικό χρώμα, πολυδύναμες σύγχρονες ξενοδοχειακές μονάδες με όλες τις προδιαγεγραμμένες εγκαταστάσεις (πισίνες, εγκαταστάσεις αθλητισμού και αναψυχής κλπ.), κομψά μέσης

δυναμικότητας ξενοδοχεία υπάρχουν διάσπαρτα στο νησί και τέλος μικρότερα ιδιότητα οικογενειακά διαμερίσματα ή οργανωμένες κατασκηνώσεις, σε αρμονία πάντα με το κρητικό τοπίο. Οι υψηλών προδιαγραφών υπηρεσίες που παρέχονται από το εκπαιδευμένο προσωπικό, συνδυασμένες με το πατροπαράδοτο αίσθημα φιλοξενίας των Κρητών, προσδίδουν στη διαμονή εδώ τα χαρακτηριστικά της πληρότητας και της άνεσης, της ικανοποίησης και της οικειότητας, χαρακτηριστικά που δεν συναντώνται πουθενά αλλού. Η Κρήτη διαθέτει πολλές και όμορφες παραλίες (το 9% των συνολικών παραλιών της χώρας) που προσελκύουν κάθε χρόνο πολλούς τουρίστες. Μόνο στο Ηράκλειο οι αφίξεις ξένων τουριστών υπερβαίνουν το 15% των συνολικών αφίξεων στην χώρα. Τέλος, η πρόσβαση των επισκεπτών στο νησί γίνεται με τους εξής τρόπους: αεροπορικά μέσω του διεθνούς αερολιμένα στο Ηράκλειο και των κρατικών αερολιμένων στα Χανιά και στη Σητεία, ή ακτοπλοϊκώς στους λιμένες Ηρακλείου, Χανίων, Ρεθύμνου, Αγίου Νικολάου, Σητείας και Καστελίου Κισσάμου

Πρώτο βασικό περιφερειακό χαρακτηριστικό της περιφερειακής κατανομής

του ξενοδοχειακού δυναμικού είναι η παρατηρούμενη υψηλή συγκέντρωση. Οι 4 μεγαλύτεροι προορισμοί (Κρήτη, Νησιά Ν. Αιγαίου, Ιόνια Νησιά,

Αττική), βάσει αριθμού διαθέσιμων ξενοδοχειακών κλινών, συγκεντρώνουν 427.000 κλίνες, αριθμός που αντιστοιχεί στο 64% του συνολικού ξενοδοχειακού δυναμικού. Η Κρήτη και τα νησιά του Ν. Αιγαίου μόνα αποτελούν το

44% .

Δεύτερο χαρακτηριστικό, συνδεδεμένο με το προηγούμενο αποτελεί η υψηλού βαθμού νησιωτική συγκέντρωση, ανερχόμενη σε 394.965 κλίνες, αριθμός που ισοδυναμεί με το 59% του ξενοδοχειακού δυναμικού.

Τρίτον, το απολύτως, αλλά και συγκριτικώς με ανταγωνίστριες χώρες, μικρό μέσο μέγεθος, το οποίο, όπως θα δειχθεί αμέσως κατωτέρω, μειώνεται δραματικά, αν συνυπολογισθούν και τα λοιπά καταλύματα, αποτελεί

αντικείμενο σοβαρού προβληματισμού για όλες τις περιφέρειες, με εξαίρεση, ίσως, τις μεγάλες πόλεις. Με εξαίρεση τα Δωδεκάνησα, Κρήτη και Ιόνια

Νησιά, όπου το μέσο μέγεθος είναι της τάξεως των 100 κλινών (50 δωμάτια) – μέγεθος αναμφισβητήτως μικρό για παροχή επαρκούς ποικιλίας υπηρεσιών – στις λοιπές περιφέρειες τα μεγέθη υπογραμμίζουν την ύπαρξη σοβαρών προβλημάτων στην διάσταση “ποιότητα”, ακόμη και αν αγνοηθεί η κατεδαφιστική επίπτωση των λοιπών καταλυμάτων στο μέσο συνολικό μέγεθος, το οποίο περιορίζεται στις 31 κλίνες.

Στη Κρήτη υπάρχουν 231 μονάδες πρώτης κατηγορίας που αντιστοιχούν σε 56931 κλίνες, δηλαδή στο 25,8% των πολυτελών μονάδων της Ελλάδος

297 μονάδες που αντιστοιχούν σε 30410 κλίνες δηλαδή το 19,5% των μονάδων β κατηγορίας της Ελλάδος

752 μονάδες γ κατηγορίας που αντιστοιχούν σε 30673 κλίνες δηλαδή 13.3% της Ελλάδος

212 μονάδες δ και ε κατηγορίας που αντιστοιχούν σε 9548 κλίνες δηλαδή το 16% της Ελλάδος

Σύνολο η Κρήτη έχει 1492 ξενοδοχειακές μονάδες που αντιστοιχούν σε 140502 κλίνες δηλαδή το 21% των ξενοδοχειακών κλινών της Ελλάδας

Κάμπινγκ 15 μονάδες 2715 κλίνες

Ενοικιαζόμενα 3727 72504 κλίνες

Λοιπά καταλύματα 3742 75215 κλίνες

ΣΥΝΟΛΟ ΚΑΤΑΛΛΥΜΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ 5234 μονάδες που αντιστοιχούν σε 215721 κλίνες

4.2 ΘΑΛΑΣΣΙΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΚΡΗΤΗΣ

Ο θαλάσσιος τουρισμός αποτελεί μια από τις σημαντικότερες μορφές ήπιου τουρισμού κυρίως σε χώρες που το συγκριτικό τους πλεονέκτημα είναι η θάλασσα, όπως η Κρήτη. Ιστιοπλοΐα Η ιστιοπλοΐα σήμερα, είναι ένα από τα δημοφιλέστερα αθλήματα, χιλιάδες Έλληνες ασκούνται συστηματικά (ως πρωταθλητές ή απλοί αθλητές) σε όλους τους τύπους ιστιοπλοϊκών σκαφών, καθώς η θαλασσινή παράδοση είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την ιστορία της χώρας. Συνεπώς, είναι εύκολο να κατανοήσουμε τον ρόλο που κατέχει η Κρήτη σε νησί στο συγκεκριμένο άθλημα. Ιστιοσανίδα (Windsurfing) Η ιστιοσανίδα (windsurfing) είναι ένα συναρπαστικό άθλημα για όλους τους ανθρώπους, ανεξαρτήτως ηλικίας και φύλου Το windsurfing αναδεικνύεται σε ένα άθλημα με ιδιαίτερη δυναμική που φέρνει στην Κρήτη αλλά και σε άλλες παράκτιες περιοχές της χώρας έναν μεγάλο και ολοένα αυξανόμενο αριθμό ποιοτικών τουριστών κάθε χρόνο. Μπορεί να αποτελέσει σημαντικό πλεονέκτημα στην προσπάθεια του ελληνικού τουρισμού για την ανάπτυξη των ειδικών μορφών τουρισμού, από τη στιγμή μάλιστα που η Κρήτη, θεωρείται ότι διαθέτει αρκετές από τις καλύτερες παραλίες για windsurfing του κόσμου όπως για παράδειγμα τα Χανιά, ένας από τους νομούς της Κρήτης που συνδυάζει καταπληκτική φύση, βουνό και θάλασσα.

Κατά μέσο όρο μπορεί κάποιος να πάει για windsurfing περίπου 150 φορές το χρόνο, δηλαδή σχεδόν τις μισές μέρες του χρόνου. Η Κρήτη έχει πλέον την ευκαιρία να μεταβληθεί σε έναν από τους μεγαλύτερους διοργανωτές, αν όχι ο μεγαλύτερος, αγώνων και events windsurfing

4.3 ΚΑΤΑΔΥΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Ο καταδυτικός τουρισμός αποτελεί έναν τομέα του τουρισμού ιδιαίτερα ποιοτικό, καθώς ελκύει άτομα που θεωρούνται υψηλού οικονομικού και μορφωτικού επιπέδου. Αριθμεί περισσότερους από 25 εκατομμύρια τουρίστες παγκοσμίως (Πιστοποιημένοι αυτοδύτες) εκ των οποίων 4 εκατομμύρια είναι Ευρωπαίοι. Οι αυτοδύτες πραγματοποιούν ένα ταξίδι με 7 έως 10 διανυκτερεύσεις κάθε χρόνο, δαπανώντας σημαντικά ποσά.

Διεθνείς μελέτες δείχνουν πως οι ερασιτέχνες δύτες είναι άνθρωποι υψηλού μορφωτικού και οικονομικού επιπέδου, που σέβονται το φυσικό περιβάλλον και δεν διστάζουν να ταξιδεύουν σε πολύ μακρινούς προορισμούς, πραγματοποιώντας πολυήμερες διαμονές καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου.

Ο καταδυτικός τουρισμός είναι ένα είδος τουρισμού το οποίο έχει τεράστιες αναπτυξιακές προοπτικές για τη χώρα μας.

Η Κρήτη, μπορεί να συγκροτήσει έναν ιδιαίτερα αξιόλογο πόλο καταδυτικού τουρισμού καθώς διαθέτει ένα σπάνιο φυσικό θαλάσσιο περιβάλλον και ενδιαφέροντες βυθούς, γεμάτους υφάλους, σπήλαια, ναυάγια αλλά και ένα πλήθος βραχονησίδων.

Περιτριγυρισμένη από κρυστάλλινα καθαρά νερά είναι ένας παράδεισος στην καρδιά της Μεσογείου. Ο καταδυτικός τουρισμός στη χώρα μας έκανε τα πρώτα δειλά βήματά του, μόλις στις αρχές της δεκαετίας του '90. Ο μεγαλύτερος αριθμός καταδυτικών κέντρων και κέντρων εκπαίδευσης βρίσκεται στην Κρήτη, στην Κέρκυρα και στην Αθήνα – Πειραιά.

Οι ελληνικές θάλασσες γενικότερα αποτελούν έναν από τους πιο σημαντικούς αρχαιολογικούς χώρους, καθώς στα βάθη τους υπάρχουν βυθισμένες πόλεις, παράκτιοι προϊστορικοί οικισμοί, πύργοι, ναυάγια πλοίων, αρχαία λιμάνια. Σύμφωνα με δημοσιεύματα από τις πιο αξιόλογες προσπάθειες εντοπισμού και ανεύρεσης ναυαγίων στην Ελλάδα ήταν αυτή του διάσημου Γάλλου εξερευνητή Ζακ Υβ Κουστώ με το γνωστό πλοίο «Καλυψώ».

Το 1975 το υπουργείο Εξωτερικών και ο ΕΟΤ προσκάλεσαν τον Κουστώ στην Ελλάδα προκειμένου να γυρίσει ταινίες με θέμα την «Αναζήτηση της Ατλαντίδας». Στην αποστολή συμμετείχαν Έλληνες αρχαιολόγοι καθώς και πολυμελής ερευνητική ομάδα από το νεοιδρυθέν Ινστιτούτο Ενάλιων Αρχαιολογικών Ερευνών (Ι.Ε.Ν.Α.Ε.). Οι έρευνες του Κουστώ έγιναν σε αρκετές περιοχές μεταξύ των οποίων και στην Κρήτη: στο Ηράκλειο, στο

νησιά Δία και Ψείρα, στον Κάβο Σίδερο και στον Όρμο της Αγίας Πελαγίας. Τα ευρήματα της αποστολής ήταν ιδιαίτερα σημαντικά καθώς παρείχαν πληροφορίες για τη νεολιθική περίοδο, κάλυπταν την αρχαιότητα και έφταναν μέχρι το Β' Παγκόσμιο Πόλεμο. Στο ακατοίκητο νησάκι Δία, απέναντι από το Ηράκλειο, βρέθηκαν τέσσερα αρχαία ναυάγια, βενετσιάνικες άγκυρες και ένα υποθαλάσσιο λιμάνι ηλικίας 3.000 χρόνων.

Πολύ σημαντική ανακάλυψη ήταν το “λείψανο” της υποναυαρχίδας “La Therese” του γαλλικού στόλου η οποία βυθίστηκε πριν 344 χρόνια. Τα μυστικά του πλοίου παρέμειναν για αιώνες στο βυθό ως το 1976 όπου ο Ζακ Υβ Κουστώ μαζί με την ομάδα του (μεταξύ των οποίων και κρητικοί αυτοδύτες) ανέσυραν 129 αντικείμενα καθημερινής χρήσης όπως νομίσματα αλλά και πολεμικό υλικό (κυρίως βόλια). Αυτό όμως που οδήγησε στην ταύτιση τους με το “La Therese” ήταν ένα μπρούτζινο κανόνι με το έμβλημα του Κάρολου του 9ου της Γαλλίας και τα προσωπικά αντικείμενα του Δούκα Navaille. Αρκετά από τα ευρήματα σήμερα φυλάσσονται στο φρούριο «Κούλες» στο λιμάνι Ηρακλείου αλλά και το Ιστορικό Μουσείο Κρήτης.

Θα πρέπει να επισημάνουμε ότι η ισχύουσα νομοθεσία της Ελλάδας δίνει στην Αρχαιολογική Υπηρεσία τη δυνατότητα να δεσμεύει κάθε σπιθαμή των ελληνικών θαλασσών και να επιτρέπει τις καταδύσεις μόνο σε συγκεκριμένα και περιορισμένα σε έκταση και αριθμό σημεία. Επίσης σύμφωνα με το άρθρο που αφορά την ενάλια νομική προστασία και διαχείριση, η εφορία εναλίων αρχαιοτήτων, χαρακτηρίζει “ιστορικό” κάθε ναυάγιο άνω των 50 ετών και η κατάδυση απαγορεύεται σε ακτίνα 300 μέτρων μακριά από αυτό. Οι περισσότεροι από τους δύτες όμως διαφωνούν με αυτή την απόφαση και ζητούν η εφορεία εναλίων αρχαιοτήτων να υποδείξει ποιο κομμάτι της θάλασσας και του βυθού είναι αρχαιολογικός χώρος, αφήνοντας το υπόλοιπο ελεύθερο για τους λάτρεις του υγρού στοιχείου και της ζωής που κρύβει μέσα του. Πέρα όμως από αυτές τις βυθισμένες πολιτείες, ο απλός κολυμβητής μπορεί εύκολα να διαπιστώσει την ομορφιά του βυθού και την πλούσια υποθαλάσσια ζωή στις περισσότερες από τις παραλίες της Κρήτης.

Σχόλιο [S1]: ΠΡΟΟΠΤΙΚΗ ΓΙΑ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΦΗΜΙΣΗ ΚΑΤΑΔΥΤΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΣΤΟ ΜΕΛΛΟΝ

4.4 ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Η Ελλάδα, χώρα όπου γεννήθηκαν οι Ολυμπιακοί Αγώνες, είναι ιδανική για την ανάπτυξη αθλητικών δραστηριοτήτων καθώς και για τέλεση αθλητικών αγώνων (αθλητικός τουρισμός). Τις τελευταίες δεκαετίες, στη χώρα διοργανώνονται όλο και συχνότερα μεγάλες αθλητικές διοργανώσεις σε πολλά σπορ (παγκόσμια πρωταθλήματα, πανευρωπαϊκοί αγώνες, σημαντικά διεθνή τουρνουά κ.α.), με κορυφαίο γεγονός τους Ολυμπιακούς Αγώνες 2004, στην Αθήνα.

Οι αθλητικές αυτές διοργανώσεις συνέβαλαν σημαντικά στην κατασκευή, σ' όλη την επικράτεια, και συνεπώς στην Κρήτη, πολλών σύγχρονων μεγαλύτερων ή μικρότερων αθλητικών εγκαταστάσεων, σταδίων και προπονητικών κέντρων για ένα ευρύ φάσμα αθλημάτων, όπου σήμερα οι κάτοικοι αλλά και οι επισκέπτες κάθε περιοχής έχουν τη δυνατότητα να ασκηθούν στο αγαπημένο τους σπορ: από τον στίβο, το ποδόσφαιρο, το βόλει και το μπάσκετ, ως το τένις και το γκολφ, την ιστιοπλοΐα ή τις ιστιοσανίδες. Η συμβολή των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004 συντέλεσαν στην αυξημένη ζήτηση σε αυτό το είδος τουρισμού. Εξαιτίας αυτού, αρκετά ξενοδοχεία στην Κρήτη, διαθέτουν ειδικές εγκαταστάσεις για αθλητικές δραστηριότητες των πελατών τους (μπάσκετ, βόλει, τένις, γκολφ, θαλάσσια σπορ κ.α). Υπάρχουν δυο τύποι διακοπών δραστηριοτήτων για τους τουρίστες των οποίων αιτία ταξιδιού είναι ο αθλητισμός :

- Οι διακοπές μιας (single) αθλητικής δραστηριότητας, όπου μια συγκεκριμένη αθλητική δραστηριότητα είναι ο κύριος σκοπός του ταξιδιού.
- Οι διακοπές πολλών (multiple) αθλητικών δραστηριοτήτων όπου οι τουρίστες συμμετέχουν σε πολλές αθλητικές δραστηριότητες. Επίσης, υπάρχουν δυο τύποι διακοπών για τους τουρίστες που αντιμετωπίζουν τον αθλητισμό ως κίνητρο για διακοπές :
- Οι διακοπές που περιλαμβάνουν την συμμετοχή σε οργανωμένα αθλήματα συνήθως μέσα από ομάδες (group) παραδείγματος χάριν το Beach Volley.
- Και σε διακοπές που περιλαμβάνουν ατομικά αθλήματα όπως το golf. Το μεγαλύτερο και πιο σύγχρονο γκολφ στην Ελλάδα, το Crete Golf Club, ένα διαμάντι για τον Αθλητισμό και τον Τουρισμό της Κρήτης που σέβεται και προβάλλει το περιβάλλον, αποτελεί ένα μεγάλο όπλο στην φαρέτρα” του κρητικού τουρισμού. Το Crete Golf Club , που βρίσκεται στην Χερσόνησο σε απόσταση λίγων μόλις χιλιομέτρων από το Διεθνές Αεροδρόμιο Ηρακλείου, είναι ένα από τα σημαντικότερα έργα υποδομής στην Κρήτη και αποτελεί επένδυση ύψους 5 δις. δρχ . Το γήπεδο καταλαμβάνει συνολική έκταση 720 στρεμμάτων και έχει 18 διαδρομές (οπές). Το γήπεδο είναι τύπου Desert Golf, (δηλαδή, σε φιλικό περιβάλλον) σχεδιασμένο σε διεθνή πρότυπα της PGA ,ώστε να πληρεί τις υψηλότερες προδιαγραφές και απαιτήσεις των golfers και να είναι κατάλληλο για την διεξαγωγή διεθνών τουρνουά. Βασική αρχή της φιλοσοφίας του σχεδιασμού του υπήρξε η προστασία του περιβάλλοντος και η διατήρηση των τοπικών χαρακτηριστικών του τοπίου της Κρήτης. Ο σχεδιασμός του Crete Golf Club έγινε από Βρετανούς αρχιτέκτονες γηπέδων γκολφ της PGA με υπεύθυνο τον ^Bob Hunt. Η Κρήτη ενδείκνυται για το σπορ της ιππασίας, εξαιτίας του φυσικού της κάλους. Αν και σαν σπορ δεν είναι ιδιαίτερα διαδεδομένο, γίνονται συνεχείς προσπάθειες για την ανάδειξή του, τόσο από δημόσιους, όσο και από ιδιωτικούς φορείς. Πλέον, οι περισσότερες ξενοδοχειακές μονάδες θεωρούν το συγκεκριμένο άθλημα, αναπόσπαστο κομμάτι των υπηρεσιών που παρέχουν. Στα Κέντρα που παρέχονται οι συγκεκριμένες υπηρεσίες, υπάρχει ειδικά εκπαιδευμένο προσωπικό με εκπαιδευμένα άλογα που αποκαλύπτει στους επισκέπτες τα πρώτα βασικά μυστικά της ιππασίας, Αναρρίχηση - Ορειβασία Χάρη στη μορφολογία του εδάφους και το συνδυασμό βουνού και θάλασσας, ο Νομός Χανίων και γενικότερα η Κρήτη, αποτελεί έναν παράδεισο για όσους αναζητούν την περιπέτεια και τις εναλλακτικές μορφές τουρισμού, προς τον οποίο έχει σημειωθεί μια σημαντική στροφή τα τελευταία χρόνια. Η ορειβασία και η αναρρίχηση αποτελούν μια πρόκληση για τους τολμηρούς. Στα Χανιά λειτουργεί δραστήριος ορειβατικός σύλλογος ενώ υπάρχουν και τέσσερα καταφύγια στα Λευκά Όρη, στην τοποθεσία Καλλέργη στον Ομαλό (υψόμ. 1680 μ.) χωρητικότητας 40 ατόμων, στην τοποθεσία Βόλικας στα Κεραμειά (υψόμ. 1430 μ.) χωρητικότητας 30 ατόμων, το «Χ. Χουλιόπουλος», στη θέση Σβουριχτή (υψόμ. 1970 μ.) χωρητικότητας 22 ατόμων και στην Ταύρη Ασκύφου (υψόμ. 1200 μ.) χωρητικότητας 46 ατόμων. Τα Λευκά Όρη προσφέρονται επίσης τον χειμώνα για διασχίσεις με ορειβατικά σκι. Αναρρίχηση μπορεί κανείς να κάνει στον Καλαθά και το Σταυρό στο

Ακρωτήρι, στην πλαγιά του Γκίγκιλου, στο φαράγγι του Θερίσου, των Τοπολίων, της Αγίας Ειρήνης, στη Γρέ Λέσκα και σε πολλά άλλα μέρη.

4.4.1 Φυσιολατρικός - Περιπατητικός τουρισμός

Η μορφή αυτή του τουρισμού προσανατολίζεται στην επαφή - γνωριμία και την ανάδειξη των φυσικών πόρων μιας περιοχής μέσα από την ανάπτυξη μιας σειράς δραστηριοτήτων όπως π.χ. επισκέψεις ή περιπάτους σε βιότοπους, ηφαίστεια, σπήλαια, μνημεία της φύσης, θερμοπηγές κ.λπ. Με το φυσιολατρικό τουρισμό ο επισκέπτης τουρίστας έχει τη δυνατότητα να έρθει σε επαφή με την πανίδα και χλωρίδα και την γεωμορφολογία μιας περιοχής και να αποκτήσει την αντίστοιχη γνώση για αυτά. Το Ευρωπαϊκό μονοπάτι E4 των μεγάλων διαδρομών, ξεκινά από τα Πυρηνάια, διασχίζει ολόκληρη την οροσειρά των Άλπεων και μέσω της Γιουγκοσλαβίας φτάνει στην Φλώρινα από όπου ξεκινά το Ελληνικό κομμάτι. Διασχίζει ολόκληρη την Ελλάδα και το συνολικό του μήκος είναι 1500 ^{km} (στον ελλαδικό χώρο) ενώ διαιρείται σε τρία κομμάτια. Το κομμάτι της Κρήτης αρχίζει από το Καστέλι Κισσάμου Χανίων και μέσω Παλαιόχωρας Σφακίων, Σούγιας Ομαλού, Αργυρούπολης, Ψηλορείτη καταλήγει στα Λασιθιώτικα βουνά και το μήκος του είναι 150 ^{km} . Δίνει την δυνατότητα στους περιπατητές να γνωρίσουν στην άγνωστη Κρητική φύση, μιας και περνά από παλιά μονοπάτια, οικισμούς, μοναστήρια και βέβαια τα ψηλά βουνά της Κρήτης. Η χάραξη και η σηματοδότηση έγινε με πρωτοβουλία της Περιφέρειας Κρήτης, σε συνεργασία με τις κοινότητες των περιοχών όπου διασχίζει το E4 και όλους τους ορειβατικούς Συλλόγους της Κρήτης. Η Χαράδρα του Χα βρίσκεται απέναντι από το όμορφο χωριό Βασιλική, λίγο έξω από την πόλη της Ιεράπετρας. Πρόκειται για ένα εξαιρετικά εντυπωσιακό θέαμα, αφού το ύψος της αγγίζει τα επτακόσια μέτρα και το άνοιγμα της βάσης της είναι 8 μέτρα Πίσω από τη χαράδρα, μάλιστα, υπάρχει ένα φαράγγι εξαιρετικά δυσπρόσιτο, η Χαράδρα του Χα και το φαράγγι έχουν ενταχθεί στο δίκτυο NATEKA. Το Βάι είναι το φοινικόδασος της Κρήτης που έχει ήδη χαρακτηριστεί ως "Αισθητικό Δάσος". το φαράγγι της Σαμαριάς που είναι το μακρύτερο στην Ευρώπη, με συνολικό μήκος 18 χιλιόμετρα. Το πλάτος του φαραγγιού κυμαίνεται από 150 μέτρα στο φαρδύτερο σημείο μέχρι 3 μέτρα στο στενότερο. Το φαράγγι της Σαμαριάς έχει κηρυχθεί εθνικός δρυμός για να προστατευτεί η σπάνια χλωρίδα και πανίδα του.

4.4.2 Ορειβατικός τουρισμός (αναρρίχηση – ορειβασία)

Χάρη στη μορφολογία του εδάφους και το συνδυασμό βουνού και θάλασσας, ο Νομός Χανίων και γενικότερα η Κρήτη, αποτελεί έναν παράδεισο για όσους αναζητούν την περιπέτεια και τις εναλλακτικές μορφές τουρισμού, προς τον οποίο έχει σημειωθεί μια σημαντική στροφή τα τελευταία χρόνια. Η ορειβασία και η αναρρίχηση αποτελούν μια πρόκληση για τους τολμηρούς. Στα Χανιά λειτουργεί δραστήριος ορειβατικός σύλλογος ενώ υπάρχουν και τέσσερα καταφύγια στα Λευκά Όρη, στην τοποθεσία Καλλέργη στον Ομαλό (υψόμε. 1680 μ.) χωρητικότητας 40 ατόμων, στην τοποθεσία Βόλικας στα Κεραμειά (υψόμε. 1430 μ.) χωρητικότητας 30 ατόμων, το «Χ. Χουλιόπουλος», στη θέση Σβουριχτή (υψόμε. 1970 μ.) χωρητικότητας 22 ατόμων και στην Ταύρη Ασκύφου (υψόμε. 1200 μ.) χωρητικότητας 46 ατόμων. Τα Λευκά Όρη προσφέρονται επίσης τον χειμώνα για διασχίσεις με ορειβατικά σκι. Αναρρίχηση μπορεί κανείς να κάνει στον Καλαθά και το Σταυρό στο Ακρωτήρι, στην πλαγιά του Γκίγκιλου, στο φαράγγι του Θερίσου, των Τοπολίων, της Αγίας Ειρήνης, στη Γρέ Λέσκα και σε πολλά άλλα μέρη.

4.5 ΣΥΝΕΔΡΙΑΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ (στατιστικά στοιχεία 2005-2015)

Πρόκειται για τον τουρισμό που εμφανίζεται κατά τη διάρκεια ενός συνεδρίου.

Σημαντικό ρόλο στη δημιουργία του συνεδριακού τουρισμού, έπαιξε η ανάγκη των ανθρώπων για ενημέρωση και επικοινωνία, η οποία αυξάνεται και θα αυξάνεται διαρκώς. Άτομα τα οποία τα συνδέουν κοινά ενδιαφέροντα και στόχοι, επιδιώκουν να συναντώνται, να συνεδριάζουν, να συσκέπτονται και να συναποφασίζουν. Τα άτομα αυτά, όμως, συνήθως δεν προέχονται από τον ίδιο γεωγραφικό χώρο, οπότε καθορίζουν ένα κοινό τόπο συνάντησης για την πραγματοποίηση του συνεδρίου. Η μετακίνηση των ατόμων αυτών προς τον συγκεκριμένο τόπο συνάντησης, η οποία είναι συνήθως μια τυπική τουριστική μετακίνηση, όταν συνδυαστεί με τον ταξιδιωτικό σκοπό, σχηματοποιεί τον συνεδριακό τουρισμό

Ο συνεδριακός τουρισμός έχει σημαντικές οικονομικές, κοινωνικές και περιβαλλοντικές συνέπειες στο χώρο διεξαγωγής του, οι οποίες είναι:

- Η σημαντική εισροή συναλλάγματος, που συντελεί παράλληλα στην ταχύτερη οικονομική ανάπτυξη της περιοχής.
- Η δημιουργία επιπλέον θέσεων εργασίας σε διάφορους τομείς, είτε άμεσα σχετιζομένους με το συνεδριακό προϊόν είτε έμμεσα.
- Η δυνατότητα διεθνούς προβολής κάθε προορισμού.
- Η τόνωση του κοινωνικού ιστού της περιοχής.
- Η αναβάθμιση της γενικότερης υποδομής του προορισμού.
- Η βελτίωση της ποιότητας του περιβάλλοντος χώρου

Τα οφέλη που ο συνεδριακός τουρισμός έχει τη δυνατότητα να προσφέρει στον τόπο υποδοχής του είναι τα εξής:

- Εκτός του ότι, όπως είπαμε, συμβάλλει στην προβολή του τόπου διεξαγωγής του, επιτρέπει ανέξοδη διαφήμιση μέσω των συνέδρων, που λόγω της υψηλής κοινωνικοοικονομικής θέσης αποτελούν σημαντικό διαφημιστικό «μοχλό».
- Δημιουργεί προϋποθέσεις για επαναλαμβανόμενες διεξαγωγές συνεδρίων, αλλά και για νέες επισκέψεις των συνέδρων στον τόπο με άλλη σύνθεση και ιδιότητα.
- Επιτρέπει τη διασπορά της τουριστικής κίνησης σε ευρύτερα χρονικά και γεωγραφικά πλαίσια.
- Συνεπάγεται υψηλή τουριστική δαπάνη και από την άποψη αυτή αποτελεί τουρισμό επιλεκτικό ή υψηλής εισοδηματικής στάθμης

ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΗ

Σε καταγραφή των ξενοδοχειακών μονάδων που διαθέτουν συνεδριακή υποδομή, προχώρησε η εταιρία τουρισμού Κρήτης, στο πλαίσιο της προσπάθειας βελτίωσης και ανάπτυξης του Κρητικού τουριστικού προϊόντος. Έχοντας ως στόχο την επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου, η Εταιρία Τουρισμού Κρήτης άρχισε μια προσπάθεια ανάδειξης των υφισταμένων τουριστικών προϊόντων, τα οποία μπορούν να παίξουν καθοριστικό ρόλο στην εξομάλυνση της εποχικότητας, και της περιοδικότητας.

Τα συνέδρια, όπως είναι γνωστό, εκτός του ότι φέρνουν ποιοτικό και οικονομικά αξιόλογο τουρισμό στο νησί, δίνουν ζωή στα ξενοδοχεία σε περιόδους περιορισμένης πληρότητας.

Η συνεδριακή υποδομή της Κρήτης

Στο νομό Ηρακλείου λειτουργούν 7 ξενοδοχεία κατηγορίας Deluxe με 2.606 δωμάτια, 5.156 κλίνες και δυνατότητα εξυπηρέτησης 9.650 συνέδρων. Επίσης, 17 ξενοδοχεία Α' κατηγορίας με 4.555 δωμάτια, 8.939 κλίνες και 4.686 καθίσματα σε συνεδριακούς χώρους και τέλος ένα ξενοδοχείο Β' κατηγορίας με 50 δωμάτια, 88 κλίνες και 70 θέσεις για συνέδρους. Συνολικά, στο νομό υπάρχουν 25 μονάδες που διαθέτουν συνεδριακούς χώρους, ικανούς να καλύψουν τις ανάγκες 14.406 συνέδρων. Στο νομό Χανίων δεν λειτουργούν ξενοδοχειακές μονάδες Deluxe διαθέσιμες για συνεδριακό τουρισμό. Υπάρχουν όμως 3 μονάδες Α' κατηγορίας με 830 δωμάτια, 1.609 κλίνες, και χωρητικότητα 2.545 συνέδρων, ακόμα 2 μονάδες Β' κατηγορίας με 231 δωμάτια, 466 κλίνες και 250 καθίσματα σε αίθουσες συνεδρίων. Στο νομό Ρεθύμνου υπάρχουν 3 μονάδες Deluxe με 1.006 δωμάτια, 1.938 κλίνες και 1.134 θέσεις για συνέδρους. Στον ίδιο νομό λειτουργούν 8 ξενοδοχεία Α' κατηγορίας με 1.768 δωμάτια, 3.710 κλίνες και 2.140 καθίσματα σε συνεδριακούς χώρους. Τέλος 2 μονάδες Β' κατηγορίας με 236 δωμάτια, 460 κλίνες και 150 θέσεις για εξυπηρέτηση συνέδρων. Στο νομό Λασιθίου, εξάλλου, καταγράφουν 9 μονάδες Deluxe με 1.711 δωμάτια, 3.577 κλίνες, και δυνατότητα κάλυψης των αναγκών 3.748 συνέδρων. Επίσης, στο Λασιθί λειτουργούν 3 ξενοδοχεία με 525 δωμάτια, 1.067 κλίνες και 810 θέσεις για συνέδρους. Συνολικά, σε ολόκληρη την Κρήτη, η Εταιρία Τουρισμού Κρήτης κατέγραψε 55 ξενοδοχειακές μονάδες που μπορούν να αποτελέσουν πόλο έλξης για συνεδριακό τουρισμό. Από αυτές οι 19 είναι κατηγορίας Deluxe, οι 31 Α' κατηγορίας και οι 5 Β' κατηγορίας. Τα ξενοδοχεία αυτά διαθέτουν 13.518 δωμάτια, 27.010 κλίνες, ενώ μπορούν να οργανώσουν συνέδρια για 25.263 άτομα.

4.6 ΙΑΤΡΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Ως ιατρικός ή θεραπευτικός τουρισμός νοείται ο τομέας της παροχής υπηρεσιών πρωτοβάθμιας ή δευτεροβάθμιας υγείας από αναγνωρισμένους δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς του υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης σε Έλληνες ή αλλοδαπούς πολίτες, όπου μέρος των παρεχόμενων υπηρεσιών στηρίζεται σε υποδομές ή μέσα που παρέχονται από φορείς της τουριστικής βιομηχανίας.

Από το 2014 και μετά έχει δοθεί έμφαση στην ανάπτυξη του ιατρικού τουρισμού, δεδομένου ότι είναι ένας από τους δυναμικότερα αναπτυσσόμενους κλάδους στην παγκόσμια αγορά. Είτε αφορά σε ιατρικούς λόγους ή σε λόγους ευεξίας η ζήτηση παρουσιάζει κάθε χρόνο αλματώδη αύξηση

Στην Κρήτη αξίζει να τονιστεί πως ραγδαία ανάπτυξη έχει ο κλάδος της υποβοηθούμενης γονιμότητας.

Το πρώτο κέντρο γονιμότητας, δημιουργήθηκε πριν από 25 χρόνια.

Παρόλα αυτά σε όλους τους νομούς της Κρήτης υπάρχουν πολλά κέντρα γονιμότητας.

Λόγοι που επιλέγουν την Κρήτη:

1. Υψηλό ποσοστό επιτυχίας
2. Ευέλικτο νομικό πλαίσιο
3. Χαμηλό κόστος συγκριτικά με άλλες χώρες (περίπου στο μισό)
4. Δυνατότητα συνδυασμού με ολιγοήμερες διακοπές.

Τα κέντρα γονιμότητας Κρήτης, βρίσκονται σε ένα από τα πιο όμορφα νησιά της Μεσογείου, την Κρήτη, παράγοντας σημαντικό ρόλο στην ψυχολογία του ζευγαριού, μετατρέποντας την ήδη υψηλή σε ένταση συναισθηματική εμπειρία της υπογονιμότητας, σε μια εμπειρία ενδυνάμωσης των δεσμών του ζευγαριού στην κοινή προσπάθεια απόκτησης ενός παιδιού, μέσα σε ένα περιβάλλον χαλάρωσης, ξεκούρασης, απολαύσεων και πολιτιστικών ερεθισμάτων, όπως είναι η Κρήτη. Επίσης το κλίμα της Κρήτης, η κουλτούρα κλπ. βοηθάνε στην αποκατάσταση του ασθενούς.

4.7 ΙΑΜΑΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

πρόκειται για έναν δυναμικά αναπτυσσόμενο οικονομικά κλάδο.

Σε συνδυασμό με το εξαιρετικό βιοκλίμα και την χάραξη αναπτυξιακής στρατηγικής για τον ιαματικό τουρισμό μπορεί να προωθηθεί επιτυχώς ο τουρισμός των 4 εποχών.

Στην Κρήτη βρίσκονται 100 πηγές για ποσιθεραπεία. οι υδροθεραπευτικές εγκαταστάσεις ανήκουν οι 38 στους δήμους, 37 σε ιδιώτες και 7 στο κράτος. Το 2010 πουλήθηκαν 2.500.000 εισιτήρια και αναμένεται ότι ο τζίρος θα μπορούσε να φθάσει τα 300 εκατομμύρια ευρώ.

Οι ευρωπαίοι μόνο πραγματοποιούν ετησίως 2,6 εκατομμύρια ταξίδια για λόγους υγείας σε συνδυασμό με διακοπές ενώ σε παγκόσμιο επίπεδο πραγματοποιούνται 40 εκατομμύρια ταξίδια δηλαδή το 4% της τουριστικής αγοράς.

4.8 ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Πρόκειται για μετακίνηση προσώπων και ομάδων για θρησκευτικούς λόγους. Η έκφραση θρησκευτικός τουρισμός «χρησιμοποιήθηκε για πρώτη φορά το 1937 από την Κοινωνία των Εθνών, την προκάτοχο του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών (ΟΗΕ) προκειμένου όπως χαρακτηρισθούν εκείνοι που αποδημούσαν προς ξένους τόπους για ένα διάστημα περισσότερο των 24 ωρών» Έχει διαπιστωθεί ότι οι πρώτοι περιηγητές-τουρίστες ήταν οι Χριστιανοί, οι οποίοι περιφέρονταν σε διάφορους εκκλησιαστικούς χώρους, κυρίως όμως στους Αγίους Τόπους, για να προσκυνήσουν τα μέρη εκείνα όπου έζησε, σταυρώθηκε,

τάφηκε , αναστήθηκε και αναλήφθηκε ο Χριστός και όπου έζησε και η πρώτη Χριστιανική Εκκλησία, καθώς επίσης και με μοναστικά κέντρα στα οποία ζούσαν Άγιοι, για να τούς ρωτήσουν διάφορα θέματα που τούς απασχολούσαν.

Σε όλη την Κρήτη υπάρχουν εκκλησίες με υπέροχες νωπογραφίες που εκφράζουν την εξέλιξη και τις τάσεις της θρησκευτικής τέχνης από τα πρώτα Βυζαντινά Χρόνια ως και τη Σχολή της Κρητικής Ζωγραφικής. Ωστόσο υπάρχουν κάποιες περιοχές που ο αριθμός των ναών αυτών είναι πραγματικά εντυπωσιακός.

Εκτός από το μεγάλο θρησκευτικό κέντρο του Μιραμπέλου, η περιοχή του Αβδού και της Επισκοπής Πεδιάδος στο Ηράκλειο είναι διάσπαρτη με μνημεία εξέχουσας καλλιτεχνικής και θρησκευτικής αξίας. Η περιοχή που μπορεί να χαρακτηριστεί ως το μεγαλύτερο πάρκο αγιογραφικής τέχνης βρίσκεται στις επαρχίες Σελίνου και Κισάμου, με τις δεκάδες μικρές αγιογραφημένες εκκλησίες, ζωγραφισμένες από πολύ γνωστούς ζωγράφους της εποχής τους.

Εξαιρετικά δείγματα αγιογράφησης και εκκλησιαστικής αρχιτεκτονικής υπάρχουν βέβαια και σε πολλά άλλα μέρη της Κρήτης. Ένα από τα διασημότερα μνημεία είναι η Παναγία Κερά της Κριτσάς, ενώ άλλα γνωστά μνημεία είναι ο Άγιος Νικόλαος στα Κυριακοσέλλια, η Παναγία στο Μέρωνα, η μονή Βαρσαμόνερου, η Παναγία Ελεούσα στην Κιθαρίδα και πολλά άλλα.

Με το πέρασμα από τη λατρεία των Ρωμαϊκών θεών στο Χριστιανισμό, πολλές από τις προηγούμενες συνήθειες ενσωματώθηκαν στη νέα θρησκεία. Λατρευτικά Σπήλαια και Ιερά Κορυφές των Μινωιτών, αφού εξακολούθησαν να υπηρετούν τις θρησκευτικές ανάγκες του Δωδεκάθεου και αργότερα προσαρμόστηκαν στις ρωμαϊκές δοξασίες, έδωσαν τελικά τη θέση τους σε Χριστιανικούς ναούς.

Σπήλαια σε απόκρημνους γκρεμούς και φαράγγια, ακόμη και σήμερα χρησιμοποιούνται ως λατρευτικοί χώροι. Στα φαράγγια, οι ναοί αυτοί είναι συνήθως αφιερωμένοι στον Άγιο Αντώνιο, με χαρακτηριστικότερα παραδείγματα τα φαράγγια της Πατσού, του Αγιοφάραγγου, της Σαμαριάς, των Πλατανιών, του Γάλλου, του Κοτσυφού, ενώ άλλα γνωστά σπήλαια είναι του Αγίου Αντωνίου στον Κουδουμά, της Αγίας Σοφίας στα Τοπόλια, της Αγίας Δύναμης στην Αργυρούπολη, του Αγίου Ιωάννη Καπετανιατών, της Κεράς Σπηλιώτισσας στον Άγιο Θωμά, του Αγίου Ιωάννη του Ερημίτη στο Ακρωτήρι και στη Μαραθοκεφάλια, της Αρκουδιώτισσας, του Αγίου Ανδρέα στο Φινοκαλιά, της Παναγίας Σπηλιώτισσας στο Χουδέτσι, της Αγίας Φωτεινής στο Αβδού και άλλα.

Στις κορυφές που κάποτε δέσποζαν ιερά, σήμερα τη θέση τους έχουν πάρει Χριστιανικά μνημεία, πολλές φορές αφιερωμένα στον Τίμιο Σταυρό ή στον Προφήτη Ηλία. Εντυπωσιακοί είναι οι ναοί του Χριστού, στο ιερό μινωικό βουνό του Γιούχτα, του Τιμίου Σταυρού στην ψηλότερη κορυφή της Κρήτης και στον Κόφινα, του Αγίου Παντελεήμονα στην αρχαία Ριζηνία, των Αγίων Πάντων στο Βρύσινα και σε άλλα σημεία.

Οι μεγάλες συναντήσεις και τα έθιμα

Όπως σε όλη την Ελλάδα, έτσι και στην Κρήτη, με αφορμή τη γιορτή αγίων της Ορθόδοξης Χριστιανικής Εκκλησίας, διοργανώνονται πολλά τοπικά πανηγύρια σε χωριά και πόλεις του νησιού, ειδικά τον Αύγουστο. Τα πανηγύρια, παράλληλα με τη θρησκευτική και την

προσκυνηματική τους σημασία, αποτελούν αφορμή συνεύρεσης του τοπικού πληθυσμού και συμβάλλουν στη διατήρηση των εθίμων και των παραδόσεων του τόπου. Μετά τα πανηγύρια, η σκυτάλη δίνεται στα χωριά, όπου ακολουθεί μεγάλο ξεφάντωμα, μουσική και χορός, που κρατάει μέχρι το άλλο πρωί.

Ένα από τα πιο αξιόλογα θρησκευτικά έθιμα, που συναντάει κανείς στην Κρήτη είναι ο εορτασμός των Χριστουγέννων σε μια αληθινή φάτνη, στο σπήλαιο της Μαραθοκεφάλας. Επίσης κατά το πανηγύρι του Αγίου Ιωάννη του Θεολόγου στο Μαρμακέτο Λασιθίου, ξανανθίζουν οι ξηραμένες ορχιδέες που στολίζουν τον επιτάφιο, ενώ στον Άγιο Θωμά και στα Αστερούσια κυκλώνουν τους ναούς με κερωμένο σχοινί, για να κρατήσουν το κακό μακριά, αναβιώνοντας πανάρχαιες συνήθειες.

Έθιμα, με τις ρίζες τους από τα βάθη των αιώνων, για την ίαση των ασθενών είναι ακόμη ζωντανά. Στα Σφακιά, οι πιστοί αφιερώνουν στην εκκλησία τα ζυμαρένια ανθρωπάκια του Αγίου Αντωνίου, για να γιατρέψουν τις ασθένειές τους, ενώ στον Ψηλορείτη ανθρωπόμορφοι άρτοι, τα λαζαρόψωμα, αφιερώνονται στα μνημόσυνα. Παλαιότερα, στο πανηγύρι της Αγίας Πελαγίας, έθαβαν τα μέλη του σώματος που πονούσαν στην άμμο της παραλίας για να γίνουν καλά, ενώ στον Άγιο Φανούριο Αχλαδέ οι πιστοί τοποθετούν ρούχα από τα σημεία του σώματος που νοσούν σε μια κοκορεβυθιά.

Το Πάσχα επικρατούν μερικά από τα πιο ιδιαίτερα έθιμα στην Ελλάδα, όπως ο πλειστηριασμός του Σταυρού, το πέραςμα των προβάτων κάτω από τον επιτάφιο, το κάνημο του Ιούδα με τη μεγάλη φουρνάρα, η μεταφορά του Αγίου Φωτός από τους πιστούς στο σπίτι τους, χωρίς να μιλούν, και η τοποθέτηση κόκκινων αυγών στους τάφους.

Άλλα έθιμα: Ο Κλήδονας εορτάζεται την ημέρα του Αγίου Ιωάννου του Προδρόμου, στα τέλη Ιουνίου. Κατά τη γιορτή της Μεταμόρφωσης του Σωτήρος, πιστοί αφιερώνουν τα πιο γινωμένα σταφύλια στην εκκλησία, για να ευλογηθούν τα αμπέλια τους, ενώ την ίδια μέρα στην κορυφή του Αφέντη της Δίκτης, οι πιστοί σκαλίζουν το χώμα για να βρουν νομίσματα, που θεωρούνται φοβερό φυλακτό. Την ημέρα του Αγίου Γεωργίου του Μεθυστή, σε όλη την Κρήτη, ανοίγουν τα βαρέλια με το κρασί.

Ο επισκέπτης της Κρήτης έχει τη δυνατότητα να θαυμάσει τα έργα της εκκλησιαστικής τέχνης σε πολυάριθμες συλλογές και μουσεία σε όλο το νησί. Παμπάλαιες εικόνες, ιερατικά σκεύη και άμφια, επιγραφές, εκκλησιαστικά κείμενα και βιβλία είναι μερικά από τα εκθέματα που συνήθως προβάλλονται.

Οργανωμένες εκκλησιαστικές συλλογές φιλοξενούνται στο Βυζαντινό Μουσείο Χανίων, το Εκκλησιαστικό Μουσείο Ρεθύμνου, ενώ πρόσφατα επαναλειτούργησε η σπουδαία Βυζαντινή Συλλογή του Ηρακλείου στη Βασιλική της Αγίας Αικατερίνης των Σιναϊτών.

Τα πιο ιστορικά μοναστήρια στεγάζουν συνήθως εκκλησιαστικά ή λαογραφικά μουσεία με πολύ αξιόλογα εκθέματα. Τέτοια μοναστήρια είναι οι μονές Αρκαδίου, Τοπλού, Τζαγκαρόλων, Γωνιάς, Χρυσοπηγής, Πρέβελη, Καλυβιανής αλλά και το Εκκλησιαστικό Μουσείο Ρουστίκων.

5.ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΠΑΡΟΥΣΑΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΔΥΝΑΜΙΚΗΣ

5.1.ΑΕΡΟΛΙΜΕΝΕΣ ΚΡΗΤΗΣ(ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ 2005-2015)

ΔΙΕΘΝΗΣ ΚΡΑΤΙΚΟΣ ΑΕΡΟΛΙΜΗΝ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ ΚΡΗΤΗΣ Ν.ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗΣ

ΑΝΑΧΩΡΗΣΕΙΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ

ΕΤΟΣ ΕΠΙΒΑΤΕΣ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΑ ΣΕ ΤΟΝΟΥΣ

ΑΦΙΞΕΙΣ-ΑΝΑΧΩΡΗΣΕΙΣ ΑΦΙΞΕΙΣ ΑΝΑΧΩΡΗΣΕΙΣ

2005	12.553	448.461	462.746	2.158	440
2006	15.143	493.760	510.463	2.061	500
2007	16.801	537.718	561.478	2.563	494
2008	16.882	547.484	568.439	2.205	472
2009	18.859	553.679	578.455	1.499	405
2010	16.263	504.633	530.860	1.399	327
2011	14.971	447.279	473.357	1.255	265
2012	12.538	405.104	437.104	261	71
2013	11.674	409.981	448.668	265	23
2014	9.708	407.162	453.081	396	40
2015	10.323	473.771	504.426	494	74

Πηγή www.ypa.gr

ΔΙΕΘΝΗΣ ΚΡΑΤΙΚΟΣ ΑΕΡΟΛΙΜΗΝ ΧΑΝΙΩΝ ΙΔΑΣΚΑΛΟΓΙΑΝΝΗΣ

ΑΦΙΞΕΙΣ ΑΝΑΧΩΡΗΣΕΙΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ

ΕΤΟΣ ΕΠΙΒΑΤΕΣ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΑ ΣΕ ΤΟΝΟΥΣ

ΑΦΙΞΕΙΣ-ΑΝΑΧΩΡΗΣΕΙΣ ΑΦΙΞΕΙΣ ΑΝΑΧΩΡΗΣΕΙΣ

2005	6.211	193.179	207.962	1.927	22
2006	6.458	212.376	225.027	1.715	14
2007	7.154	248.906	265.412	1.682	10
2008	6.864	254.659	267.999	1.883	15
2009	8.560	280.717	294.970	1.328	13
2010	6.417	227.956	240.323	1.171	15
2011	5.591	217.817	231.394	921	9
2012	4.943	193.565	204.096	599	44
2013	4.319	185.888	193.392	535	10
2014	4.992	285.611	292.675	461	7
2015	6.118	411.793	415.397	449	4

Πηγή www.ypa.gr

ΑΦΙΞΕΙΣ ΑΝΑΧΩΡΗΣΕΙΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ

ΕΤΟΣ ΕΠΙΒΑΤΕΣ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΑ ΣΕ ΤΟΝΟΥΣ

ΑΦΙΞΕΙΣ-ΑΝΑΧΩΡΗΣΕΙΣ ΑΦΙΞΕΙΣ ΑΝΑΧΩΡΗΣΕΙΣ

2005	6.849	555.647	555.981	23	12
2006	8.302	660.904	662.652	0	0
2007	8.276	683.669	684.847	2	0
2008	8.342	671.477	672.446	19	0
2009	7.454	608.693	611.086	4	0
2010	7.435	593.228	593.357	1	5
2011	8.325	656.791	668.706	0	47
2012	9.177	717.249	718.064	0	0
2013	10.757	849.271	850.306	4	0
2014	11.904	935.615	933.665	9	0
2015	11.640	939.794	935.299	11	1

Πηγή www.ypa.gr

Σχολιασμός διαγραμμάτων διεθνούς κρατικού αερολιμένα Χανίων

Ι.ΔΑΣΚΑΛΟΓΙΑΝΝΗΣ : Αρχικά στις αφίξεις και αναχωρήσεις εσωτερικού τουρισμού βλέπουμε μια σταθερή αύξηση των επιβατών και των εμπορευμάτων από το 2005 μέχρι και το 2009. Από το 2009 μέχρι το 2014 αντιθέτως βλέπουμε μια σταθερή μείωση και το 2015 πάλι μια μικρή αύξηση. Αυτό είναι λογικό λόγω της οικονομικής κρίσης που ξέσπασε από το 2009 στην Ελλάδα και είχε μεγάλο αρνητικό αντίκτυπο στον εσωτερικό τουρισμό της χώρας.

Στις αφίξεις και αναχωρήσεις του εξωτερικού τώρα τα πράγματα είναι κάπως διαφορετικά. Βλέπουμε μια σχετικά σταθερή πορεία σε επιβάτες με μικρές αυξομειώσεις από το 2005 μέχρι το 2012 και από το 2013 μέχρι το 2015 μια πιο σημαντική αύξηση. Αυτό σε γενικές γραμμές δείχνει μια σταθερή ανοδική τάση του εξωτερικού τουρισμού σε αντίθεση με τον εσωτερικό.

ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΕΡΟΛΙΜΗΝ ΣΗΤΕΙΑΣ

ΑΦΙΞΕΙΣ ΑΝΑΧΩΡΗΣΕΙΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ

ΕΤΟΣ ΕΠΙΒΑΤΕΣ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΑ ΣΕ ΤΟΝΟΥΣ

ΑΦΙΞΕΙΣ-ΑΝΑΧΩΡΗΣΕΙΣ ΑΦΙΞΕΙΣ ΑΝΑΧΩΡΗΣΕΙΣ

2005	781	9.032	10.251	0	0
2006	940	11.109	11.793	0	0
2007	1.804	17.566	17.652	0	3
2008	1.764	20.000	19.711	0	9
2009	1.714	18.916	19.279	0	13
2010	1.805	19.136	19.723	0	5
2011	1.786	19.029	20.575	0	13
2012	1.978	16.617	18.107	0	1
2013	1.982	15.644	16.080	0	0
2014	1.908	14.767	15.306	0	0
2015	1.909	12.404	13.316	0	0

Πηγή www.vpa.gr

ΑΦΙΞΕΙΣ ΑΝΑΧΩΡΗΣΕΙΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ

ΕΤΟΣ ΕΠΙΒΑΤΕΣ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΑ ΣΕ ΤΟΝΟΥΣ

ΑΦΙΞΕΙΣ-ΑΝΑΧΩΡΗΣΕΙΣ ΑΦΙΞΕΙΣ ΑΝΑΧΩΡΗΣΕΙΣ

2005	1	41	0	0	0
2006	0	0	0	0	0
2007	2	0	14	0	0
2008	2	5	0	0	0
2009	0	0	0	0	0
2010	0	0	0	0	0
2011	0	0	0	0	0
2012	46	1.282	1.075	0	0
2013	82	1.932	2.306	0	0
2014	70	2.437	2.363	0	0
2015	15	611	684	0	0

Πηγή www.vpa.gr

Σχολιασμός διαγραμμάτων διεθνούς αερολιμένα Σητείας: Τις βλέπουμε στην επιβατική κίνηση του εσωτερικού σημειώνεται μία σημαντική αύξηση από το 2007 και έπειτα με μια σταθερή σχετικά πορεία με μικρές αυξομειώσεις μέχρι και το 2015

Τις αφίξεις και αναχωρήσεις εξωτερικού βλέπουμε ότι το αεροδρόμιο τις Σητείας από το 2005 μέχρι και το 2011 είχε σχεδόν μηδαμινές και από το 2012 και μετά αρχίζει να παρατηρείται μία μικρή αύξηση

5.2 ΛΙΜΑΝΙΑ ΚΡΗΤΗΣ(ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ 2005-2015)

ΕΠΙΒΑΤΙΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ ΛΙΜΕΝΑ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

Ο επιβατικός σταθμός του λιμένος έχει έκταση 2.500m² και είναι σύγχρονα οργανωμένος, ώστε να παρέχει τις τις υπηρεσίες που προβλέπονται από τη νομοθεσία (έλεγχος

διαβατηρίων, ατομικός ειδικός έλεγχος, κλπ) και απαιτούνται από τις εταιρίες κρουαζιέρας (ταυτοποίηση επιβιβασόμενου, έλεγχος χειραποσκευών, κ.α.), αλλά και ιδιαίτερο χώρο για τον έλεγχο επιβίβασης (check-in) και αποσκευών όσων εκκινούν την κρουαζιέρα τις από το Ηράκλειο (homeporting).

Τις, σε αυτόν στεγάζονται καταστήματα για την πώληση προϊόντων τις τοπικής αγροτικής παραγωγής και βιοτεχνίας, για παροχή ροφημάτων, ελαφρών γευμάτων, αναψυκτικών και άλλων ειδών (κοσμήματα, αναμνηστικά, κλπ). Ακόμα παρέχονται υπηρεσίες, ιδιαίτερα σημαντικές για κάθε επισκέπτη, τις ενοικίασης αυτοκινήτων, εξυπηρέτησης ταξί, τουριστικών λεωφορείων περιήγησης (ανοιχτού τύπου), κλπ.

Ο Οργανισμός Λιμένος Ηρακλείου διατηρεί εντός του σταθμού ειδικό σημείο ενημέρωσης για όλους τις επιβάτες, όπου παρέχονται πληροφορίες για την πόλη και δωρεάν χάρτες για τις ανάγκες των επισκεπτών, ενώ έχει διασφαλίσει δωρεάν πρόσβαση στο διαδίκτυο (free Wi-fi, internet access point), αυτόματες τραπεζικές υπηρεσίες (ATM) και χώρο φύλαξης αποσκευών (lockers).

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΙΝΗΣΗΣ ΛΙΜΕΝΑ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

Αφίξεις εσωτερικού

2005	PASSENGER FERRIES
TOTAL	782.865

2006	PASSENGER FERRIES
TOTAL	751.755 (μείωση 3.4% σε σχέση με το 2005)

2007	PASSENGER FERRIES
TOTAL	810.647 (7,83% αύξηση σε σχέση με το 2006)

2008	PASSENGER FERRIES
TOTAL	819.995 (1,15% αύξηση σε σχέση με το 2007)

2009	PASSENGER FERRIES
TOTAL	860.615 (αύξηση 4.95% σε σχέση με το 2008)

2010	PASSENGER FERRIES
TOTAL	826.213 (μείωση 4,00% σε σχέση με το 2009)

2011	PASSENGER FERRIES
TOTAL	771.955 (μείωση 6,57% σε σχέση με το 2010)

2012	PASSENGER FERRIES
TOTAL	712.662 (μείωση 7,68% σε σχέση με το 2011)

2013	PASSENGER FERRIES
TOTAL	792.706 (αύξηση 11.23% σε σχέση με το 2012)

2014	PASSENGER FERRIES
TOTAL	805.693 (αύξηση 1.64% σε σχέση με το 2013)

2015	PASSENGER FERRIES
TOTAL	775.447 (μείωση 3.75% σε σχέση με το 2014)

Πηγή www.portheraclion.gr

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΙΝΗΣΗΣ ΛΙΜΕΝΑ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

Αφίξεις κρουαζιέρας

2005	CRUISE SHIPS (PAX)
TOTAL	533.456

2006	CRUISE SHIPS (PAX)
TOTAL	543.752 (αύξηση 1,7% σε σχέση με το 2005)

2007	CRUISE SHIPS (PAX)
TOTAL	553.355 (αύξηση 1,77% σε σχέση με το 2006)

2008	CRUISE SHIPS (PAX)
TOTAL	561.329 (αύξηση 1.44% σε σχέση με το 2007)

2009	CRUISE SHIPS (PAX)
TOTAL	568.942 (αύξηση 1.36% σε σχέση με το 2008)

2010	CRUISE SHIPS (PAX)
TOTAL	613.860 (αύξηση 7.90% σε σχέση με το 2009)

2011	CRUISE SHIPS (PAX)
TOTAL	567.828 (μείωση 7.50% σε σχέση με το 2010)

2012	CRUISE SHIPS (PAX)
TOTAL	439.999 (μείωση 22.50% σε σχέση με το 2011)

2013	CRUISE SHIPS (PAX)
TOTAL	465.981 (αύξηση 5,75% σε σχέση με το 2012)

2014	CRUISE SHIPS (PAX)
TOTAL	461.998 (μείωση 0.71% σε σχέση με το 2013)

2015	CRUISE SHIPS (PAX)
TOTAL	405.930 (μείωση 12.14% σε σχέση με το 2014)

Πηγή www.portheraclion.gr

Σχολιασμός διαγραμμάτων λιμένος Ηρακλείου: Αρχικά όπως βλέπουμε και από το πρώτο διάγραμμα για τη κίνηση των επιβατικών πλοίων παρατηρείται μία σημαντική αύξηση

από το 2006 μέχρι και το 2009. Από το 2010 μια σημαντική μείωση μέχρι και το 2012 και από το 2013 και μετά μία αυξητική τάση μέχρι και το 2015. Ο λόγο της μείωσης το 2009 έχει να κάνει με την αρχή της οικονομικής κρίσης στον Ελλαδικό χώρο

Τώρα στο δεύτερο διάγραμμα που δείχνει τις αφίξεις των επιβατών κρουαζιερόπλοιων βλέπουμε μια σταθερή αύξηση από το 2005 μέχρι το 2010 και έπειτα μια σταθερή και σημαντική μείωση από το 2011 μέχρι και το 2015. Αυτό δείχνει πόσο σημαντικά έχει επηρεάσει και το κομμάτι της κρουαζιέρας η οικονομική κρίση του 2009.

ΛΙΜΑΝΙ ΣΟΥΛΛΑΣ ΧΑΝΙΩΝ

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ
ΚΙΝΗΣΗΣ

2005	CRUISE SHIPS (PAX)
------	--------------------

ΣΤΟΙΧΕΙΑ

ΚΡΟΥΑΖΙΕΡΑΣ

TOTAL	7.730
--------------	--------------

2006	CRUISE SHIPS (PAX)
TOTAL	7.444

2007	CRUISE SHIPS (PAX)
TOTAL	6.648

2008	CRUISE SHIPS (PAX)
TOTAL	5.159

2009	CRUISE SHIPS (PAX)
TOTAL	7.720

2010	CRUISE SHIPS (PAX)
TOTAL	11.509

2011	CRUISE SHIPS (PAX)
TOTAL	158.118

2012	CRUISE SHIPS (PAX)
TOTAL	129.087

2013	CRUISE SHIPS (PAX)
TOTAL	124.205

2014	CRUISE SHIPS (PAX)
TOTAL	30.366

2015	CRUISE SHIPS (PAX)
TOTAL	96.000

www.portharaklion.gr

5.3 ΕΘΝΙΚΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥΡΙΣΤΩΝ ΣΤΗ ΚΡΗΤΗ

Τώρα σχετικά με τις εθνικότητες των τουριστών οι παραδοσιακές και σταθερά αυξανόμενες αγορές για τη Κρήτη είναι από τις μεγάλες ευρωπαϊκές χώρες όπως Γερμανία, Γαλλία, Ιταλία, Αγγλία.

Τα τελευταία χρόνια όμως παρατηρείται μια πολύ μεγάλη αύξηση των Ρώσων τουριστών και των τουριστών των Σκανδιναβικών χωρών. Επίσης να αναφέρουμε πως έχει παρατηρηθεί αύξηση αν και όχι σημαντική και των Αμερικανών τουριστών και των Κινέζων.

6.ΑΝΑΛΥΣΗ S.W.O.T. ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

Ας αναλύσουμε όμως για αρχή τι θα δούμε, τα στοιχεία που προσδιορίζουν την ανάλυση SWOT , δηλαδή Strengths – δυνατά σημεία ,Weaknesses – αδύνατα σημεία, Opportunities- προοπτικές, Threads- απειλές.

- ✓ **Strengths :** Εκφράζονται σαν πλεονεκτήματα του τουριστικού προϊόντος της Κρήτης σε σχέση με ανταγωνίστριες τουριστικές περιοχές. Τα πλεονεκτήματα αυτά αναφέρονται σε πόρους, στη διάρθρωση του κοινωνικοοικονομικού ιστού και σε άλλους παράγοντες που καθορίζουν την αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα των τουριστικών δραστηριοτήτων. Τα δυνατά σημεία έχουν ιδιαίτερη σημασία καθώς είναι εκείνα τα χαρακτηριστικά που διακρίνουν το τουριστικό προϊόν της Κρήτης από τους ανταγωνιστές της. Συνεπώς μόλις αναγνωριστούν εντάσσονται αμέσως στο σχέδιο μάρκετινγκ προκειμένου να προβληθούν και να αποτελέσουν κίνητρο για τους δυνητικούς τουρίστες ώστε να επιλέξουν το νησί ως τον προορισμό των διακοπών τους
- ✓ **Weaknesses:** Σε αντίθεση με τα δυνατά σημεία, τα αδύνατα αποτελούν μειονεκτήματα που πιθανά δρουν περιοριστικά στην τουριστική ανάπτυξη. Πρόκειται για παράγοντες που με την αρνητική τους επιρροή, μειώνουν την απόδοση και αποτελεσματικότητα είτε ορισμένων, είτε όλων των παραμέτρων που συνδέονται με την τουριστική ανάπτυξη και ταυτόχρονα καταγράφονται ως προβλήματα. Κρίνεται λοιπόν σκόπιμο μόλις εντοπιστούν τα αδύνατα σημεία του τουριστικού προϊόντος να τύχουν αποτελεσματικής αντιμετώπισης ώστε να περιοριστούν στο ελάχιστο δυνατό οι αρνητικές τους επιδράσεις ή ακόμα και να απαλειφθούν εάν αυτό είναι εφικτό.
- ✓ **Opportunities:** Ξέρω πως η αυτούσια μετάφραση είναι ευκαιρίες αλλά οι ευκαιρίες μπορούν να μετονομαστούν σε προοπτικές για κάποιον τουριστικό τόπο σαν την Κρήτη με τέτοιο κάλλος. Πρόκειται για τις τρέχουσες καθώς και μελλοντικές συνθήκες της τουριστικής αγοράς, αλλά και του «γενικού περιβάλλοντος» στο οποίο εντάσσεται η Περιφέρεια Κρήτης, συνθήκες που έχουν ή τείνουν να έχουν θετική επιρροή στην ανάπτυξη του τουριστικού ρεύματος και βοηθούν τις προσπάθειες εμπλουτισμού του τουριστικού προϊόντος και ενίσχυσης της τουριστικής προσφοράς και ανταγωνιστικότητας
- ✓ **Threads:** Πρόκειται σε αντίθεση με την προηγούμενη ομάδα, για τις τρέχουσες ή μελλοντικές συνθήκες του «γενικού περιβάλλοντος» που ασκούν αρνητική επιρροή

στις προσπάθειες ανάπτυξης του τουριστικού προϊόντος της Περιφέρειας. Επιπλέον, απειλούν την βιώσιμη ανάπτυξη της με την έννοια ότι, άλλοτε δημιουργούν νέες μορφές προβλημάτων στην μέχρι σήμερα οργάνωση και λειτουργία των οικονομικών δραστηριοτήτων, και άλλοτε δυσκολεύουν τις προσπάθειες για μελλοντική βελτίωση τους.

Περνάμε τώρα στην εφαρμογή της ανάλυσης swot πάνω στο θέμα της εργασίας μας.

ΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ

- Ü Άριστο κλίμα: Το κλίμα αποτελεί βασικό θετικό παράγοντα στην ανάπτυξη του τουρισμού και η Κρήτη εμφανίζει ισχυρό ανταγωνιστικό πλεονέκτημα καθώς διαθέτει άριστο κλίμα με κύρια χαρακτηριστικά το πολύ υψηλό ποσοστό ηλιοφάνειας, το μεγάλης διάρκειας καλοκαίρι, που ξεκινά τον Απρίλιο και διαρκεί έως τον Οκτώβριο, και ταυτόχρονα τον πολύ ήπιο χειμώνα.
- Ü Ισχυρή γεωγραφική θέση - Νησιωτικός χαρακτήρας: Η χωροθέτηση της Κρήτης στη μέση της Μεσογειακής λεκάνης, σε συνάρτηση με το μεγάλο μήκος της ακτογραμμής, συνιστούν σημαντικό συγκριτικό πλεονέκτημα έναντι πολλών τουριστικών προορισμών παγκοσμίως.
- Ü Υψηλό επίπεδο και επάρκεια φυσικών και ανθρωπογενών πόρων: Η Κρήτη έχει να επιδείξει ένα μοναδικό και υψηλής οικολογικής αξίας φυσικό περιβάλλον (εθνικός δρυμός Σαμαριάς, Φοινικόδασος του Βαί, μεγάλος αριθμός προστατευόμενων περιοχών και περιοχών φυσικού κάλλους, ενδημική πανίδα και χλωρίδα, σπάνια οικοσυστήματα, όμορφες και εξαιρετικά καθαρές παραλίες, άθικτα φυσικά τοπία, γνωστά μικρά νησάκια: (Σπιναλόγκα, Ελαφονήσι) καθώς και μεγάλο πλούτο ανθρωπογενών πόρων (παγκόσμιας φήμης και σπουδαιότητας αρχαιολογικά μνημεία, παραδοσιακοί οικισμοί και σύνολα, μοναδικότητα ηθών, εθίμων και φιλόξενη ατμόσφαιρα), στοιχεία που συνθέτουν ένα μείγμα δυνατών πόλων έλξης επισκεπτών από όλο τον κόσμο.
- Ü Ικανοποιητική παραγωγική δομή: Η Περιφέρεια Κρήτης είναι ιδιαίτερα γνωστή για την παραγωγή ποιοτικών αγροτικών προϊόντων⁶ και την γαστρονομία της που μπορούν είτε να διατεθούν στην τουριστική αγορά είτε να αποτελέσουν αυτόνομο τουριστικό προϊόν. Σημειώνεται ότι η κρητική κουζίνα⁷ απολαμβάνει ιδιαίτερης αναγνώρισης διεθνώς και αποτελεί σημαντικό αλλά ανεκμετάλλευτο έως σήμερα τουριστικό πόρο.
- Ü Επαρκείς τουριστικές υποδομές διαμονής: Η Κρήτη διαθέτει υψηλής ποιότητας και ποικιλίας ξενοδοχεία και καταλύματα αλλά και εστιατόρια, κέντρα εστίασης και καφενεία, γνωστά για τις άριστες υπηρεσίες που προσφέρουν στην πλειοψηφία τους. Σημειώνεται ότι ενώ για την Ελλάδα το ποσοστό ξενοδοχειακού δυναμικού στις κατηγορίες Α' και Πολυτελείας είναι 31% το αντίστοιχο ποσοστό της Κρήτης είναι υψηλότερο της τάξης περίπου του 40%, ενώ στην Ανατολική Κρήτη φθάνει κοντά το 50% (48,68%, 1999).
- Ü Υψηλή φήμη : Η Κρήτη αποτελεί έναν κλασσικό τουριστικό προορισμό παγκοσμίου φήμης με τους επισκέπτες να έχουν διαμορφώσει την εικόνα ενός ασφαλούς και

φιλικού προορισμού. Η εικόνα αυτή μεταφέρεται και μεταδίδεται στη χώρα προέλευσής τους γεγονός που συνιστά έμμεση, αλλά ουσιαστική και αποτελεσματική διαφήμιση.

- Û Ικανοποιητικό επίπεδο επαναλαμβανόμενου τουρισμού: Η επανάληψη της επίσκεψης των τουριστών ξεπερνά το 40%³. Ο μέσος όρος προηγούμενων επισκέψεων ανέρχεται σε 3,5 και αφορά κυρίως Σκανδιναβούς και Βέλγους. Διαπιστώνεται συνεπώς ένας πυρήνας τακτικών επισκεπτών που παραδοσιακά προτιμούν την Κρήτη για τις καλοκαιρινές διακοπές τους.
- Û Υψηλή τουριστική ζήτηση: Η περιφέρεια Κρήτης εμφανίζει πολύ υψηλή τουριστική ζήτηση με αύξηση της τάξης του 10% ανά δεκαετία, με κυριότερες χώρες προέλευσης τις Ευρωπαϊκές. Επιπλέον αποτελεί τον πρώτο τουριστικό προορισμό της Ελληνικής Τουριστικής Αγοράς σε ό,τι αφορά τις διανυκτερεύσεις, με την πληρότητα να κυμαίνεται από 75% έως και 110% κατά την τουριστική περίοδο Απριλίου-Οκτωβρίου. Υψηλό είναι επίσης το ποσοστό εκπλήρωσης των προσδοκιών των τουριστών⁴ (86%) που επισκέπτονται την Κρήτη καθώς και εκείνων που είναι πρόθυμοι (76%) να συστήσουν την Κρήτη σε γνωστούς και φίλους ως ελκυστικό τουριστικό προορισμό.
- Û Καταξιωμένος τουριστικός προορισμός: Η Κρήτη κατέχει πρωτεύουσα θέση ως μαζικός τουριστικός προορισμός, ιδιαίτερα δημοφιλής για τον ήλιο, τη θάλασσα και τις παραλίες, μεταξύ άλλων περιοχών με κοινά χαρακτηριστικά στη Μεσογειακή λεκάνη.
- Û Κατεξοχίην προορισμός πτήσεων Charters: Ένα μεγάλο μέρος των αλλοδαπών τουριστών έρχονται με πτήσεις Charter, οι οποίες προσδιορίζονται από χαμηλότερο κόστος συγκριτικά με τις κανονικές, γεγονός το οποίο συνιστά σημαντικό πλεονέκτημα για το κρητικό τουριστικό προϊόν.

ΑΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ

- Û Χαμηλή ποιότητα δημόσιων υποδομών: Η περιφέρεια Κρήτης εμφανίζει χαμηλό επίπεδο σε ορισμένες βασικές υποδομές οι οποίες επηρεάζουν άμεσα την τουριστική ανάπτυξη και τον βαθμό ικανοποίησης των επισκεπτών. Τέτοιου είδους αδυναμίες εντοπίζονται κυρίως στον τομέα των μεταφορών και αφορούν: - την κακή οργάνωση των αεροδρομίων και των λιμανιών, - τις καθυστερήσεις των πτήσεων, - το χαμηλό επίπεδο ποιότητας των μέσων μαζικής μεταφοράς, την κυκλοφοριακή συμφόρηση, την ανεπαρκή σήμανση του οδικού δικτύου. Προβλήματα καταγράφονται επίσης στον τομέα της προστασίας του περιβάλλοντος με την ανεξέλεγκτη απόθεση απορριμμάτων σε κοινόχρηστους χώρους και παραλίες και την κακή εικόνα σε ότι αφορά την καθαριότητα, στοιχεία που προκαλούν αρνητική εικόνα στους επισκέπτες.
- Û Έλλειψη υποστηρικτικών τουριστικών υποδομών: Ουσιαστικό ρόλο στην εύρυθμη και προσοδοφόρα λειτουργία των τουριστικών μηχανισμών κάθε τουριστικής περιοχής διαδραματίζουν μια σειρά από υποστηρικτικές υποδομές, όπως τα συνεδριακά κέντρα, οι εγκαταστάσεις γκολφ, οι μαρίνες κλπ. που αφενός

- διαφοροποιούν και εμπλουτίζουν το τουριστικό προϊόν και αφετέρου συντελούν στην επέκταση της τουριστικής σεζόν αμβλύνοντας το πρόβλημα της εποχικότητας. Η Κρήτη εμφανίζεται να υστερεί σημαντικά σε αυτόν τον τομέα την ίδια στιγμή που ανταγωνίστριες περιοχές και χώρες έχουν σημειώσει πολύ μεγάλη πρόοδο διεκδικώντας έτσι σημαντικό μερίδιο στην τουριστική αγορά.
- **Εποχικότητα:** Συνέπεια (α) του μαζικού τουρισμού του ήλιου και της θάλασσας που περιορίζεται χρονικά το μέγιστο σε 8 μήνες (β) της μη επαρκούς αξιοποίησης και ανάδειξης των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της ενδοχώρας, τα οποία είναι ικανά να στηρίζουν έναν τουρισμό 12 μηνών (π.χ. ορεινός τουρισμός, οικοτουρισμός) και (γ) της έλλειψης υποδομών θεματικού τουρισμού, είναι η αδυναμία επιμήκυνσης της τουριστικής περιόδου και συνεπώς η έντονη εποχικότητα που δημιουργεί προβλήματα οριακής βιωσιμότητας σε τουριστικές επιχειρήσεις.
 - **Χαμηλή ποιότητα στελεχιακού δυναμικού:** Ο ανθρώπινος παράγοντας παίζει σημαντικό ρόλο στην προσφορά του τουριστικού προϊόντος τόσο από πλευράς παραγωγικότητας, όσο και από πλευράς ποιότητας. Συνεπώς για την επίτευξη των παραπάνω είναι αναγκαίο οι απασχολούμενοι στον τουρισμό να χαρακτηρίζονται από επαγγελματική ευσυνειδησία, υψηλή ειδίκευση και επικοινωνιακή ευχέρεια. Δυστυχώς όμως ένα σημαντικό τμήμα του στελεχιακού δυναμικού που απασχολείται στον ευρύτερο τουριστικό κλάδο στην Κρήτη αλλά και στην Ελλάδα γενικότερα στερείται αυτών των προσόντων θέτοντας έτσι το νησί και τη χώρα μας σε μειονεκτική θέση έναντι των άλλων χωρών.
 - **Απουσία Τουριστικού Μάρκετινγκ:** Οι προσπάθειες προβολής του κρητικού τουριστικού προϊόντος κρίνονται ανεπαρκείς και αναποτελεσματικές. Αυτό αποδίδεται κατά κύριο λόγο, στην έλλειψη ενός ολοκληρωμένου και μακροπρόθεσμου Σχεδίου Μάρκετινγκ το οποίο θα εφαρμόζεται σε βάθος χρόνου μεθοδικά, συντονισμένα και αποτελεσματικά. Συνέπεια αυτού είναι ότι μέχρι σήμερα πραγματοποιούνταν αποσπασματικές και μεμονωμένες πρωτοβουλίες τουριστικής προβολής από διάφορους φορείς όπως ΕΟΤ, ΝΕΤΠ, Δήμοι, ιδιωτικοί φορείς χωρίς συνεργασία και προηγούμενη συμφωνία μεταξύ τους ως προς τις προτεραιότητες και τους στόχους ώστε να επιτυγχάνεται συμπληρωματικότητα και όχι επικάλυψη.
 - **Δυσκολία διείσδυσης σε μεγάλες αγορές του εξωτερικού:** Πρόκειται για αδυναμία του κρητικού και γενικότερα του ελληνικού προϊόντος να αυξήσει το μερίδιο αγοράς σε χώρες που αποτελούν κατεξοχήν πηγή προσέλκυσης τουριστών όπως είναι η Γερμανία και η Μ. Βρετανία. Επιπλέον καταγράφεται αδυναμία διείσδυσης σε νέες αγορές (Χώρες Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης). Η εν λόγω αδυναμία αποδίδεται στην ανεπαρκή μεθοδολογία προβολής του τουριστικού προϊόντος, καθώς και στους μη ανταγωνιστικούς όρους προσφοράς του.
 - **Μειωμένη ανταγωνιστικότητα έναντι νέων τουριστικών προορισμών:** Το ελληνικό τουριστικό προϊόν υφίσταται έντονο ανταγωνισμό από νέους τουριστικούς προορισμούς με παρόμοιο προϊόν αλλά με χαμηλότερο κόστος παραγωγής όπως η Τουρκία, η Κροατία, η Βουλγαρία, η Τυνησία, το Μαρόκο κλπ.
 - **Έντονη εξάρτηση από αποφάσεις, επιλογές και πολιτικές μεγάλων τουριστικών πρακτορείων του εξωτερικού:** Το τουριστικό προϊόν της Κρήτης είναι ιδιαίτερα ευάλωτο σε εξωτερικές επιδράσεις και εξαρτάται απόλυτα από τις εκάστοτε αποφάσεις των μεγάλων τουριστικών γραφείων της Ευρώπης, λόγω (α) έλλειψης κεντρικού-στρατηγικού σχεδιασμού και προγραμματισμού, (β) έλλειψης

- συστηματικής κεντρικής τουριστικής πολιτικής και (γ) εξάρτησης από την πρακτική των πτήσεων charters που ελέγχουν κατ' αποκλειστικότητα οι Tour Operators.
- Ϊ Χωρική συγκέντρωση υποδομών περιβάλλοντος και τουρισμού και δυσκολία διάχυσης στην ενδοχώρα: Καταγράφεται συγκέντρωση τουριστικών υποδομών και εξυπηρετήσεων σε παραθαλάσσιες κυρίως περιοχές του βόρειου άξονα και σε ορισμένους θύλακες των νοτίων παραλίων (εξαιρέσεις αποτελούν ελάχιστες περιοχές της ενδοχώρας που μόλις τώρα αρχίζουν να αναπτύσσονται τουριστικά). Παρατηρείται παράλληλα δημιουργία - λειτουργία τεχνικών (υποστηρικτικών) υποδομών στις ίδιες περιοχές (καθώς εδώ υπάρχουν οι περισσότερες χρήσεις-ανάγκες) ενώ αντίθετα καταγράφονται περιορισμοί ανάπτυξης της ενδοχώρας, λόγω ανεπάρκειας βασικών υποδομών και δυσκολίας διάχυσης της τουριστικής ανάπτυξης από τις τουριστικές περιοχές προς αυτήν, λόγω εγγενών αδυναμιών.
 - Ϊ Απουσία τουριστικής δραστηριότητας κατά τη χειμερινή περίοδο: Στοιχείο το οποίο αποτελεί σημαντικό μειονέκτημα για το τουριστικό προϊόν καθώς πέραν της τουριστικής περιόδου αιχμής, τα πάντα νεκρώνουν (εκτός των μεγάλων αστικών κέντρων), έτσι ώστε και να θέλει κάποιος επισκέπτης να διαμείνει σε έναν τέτοιο προορισμό δεν έχει επιλογές για ενασχόληση, διασκέδαση κλπ.
 - Ϊ Απότομη διόγκωση ιδιωτικής επενδυτικής δραστηριότητας: Στην περίοδο που η Κρήτη αναδείχθηκε ως σημαντικός τουριστικός προορισμός η ανταπόκριση του ιδιωτικού τομέα ήταν άμεση μεν, ανεξέλεγκτη και άναρχη δε. Συνέπεια αυτού ήταν ότι μέσα σε δύο δεκαετίες οι ανεκμετάλλευτες παραλιακές εκτάσεις φιλοξένησαν ξενοδοχειακές μονάδες και καταλύματα, καθώς και κάθε άλλου είδους τουριστικές υποδομές, αλλοιώνοντας το κρητικό τοπίο και προξενώντας ανεπανόρθωτες κατά τόπους βλάβες στο φυσικό και δομημένο περιβάλλον.
 - Ϊ Έλλειψη θεσμικού πλαισίου ρύθμισης των χρήσεων γης: Η έλλειψη χωροταξικού σχεδιασμού (μόλις πρόσφατα εκπονήθηκε χωροταξική μελέτη) ευνόησε σε πολλές περιπτώσεις την αυθαιρεσία και την αισθητική υποβάθμιση που συνθέτουν κατά κανόνα την υφιστάμενη εικόνα του οικιστικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος.

ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ:

- Ϊ Δυνατότητες ανάπτυξης θεματικού τουρισμού: Η Κρήτη διαθέτει ιδιαίτερα χαρακτηριστικά όπως πλούσιο και σε πολλές περιπτώσεις άθικτο φυσικό περιβάλλον, άριστο κλίμα, αξιόλογους πολιτιστικούς και ανθρωπογενείς πόρους, ποιοτικά τοπικά προϊόντα, τοπική παράδοση κλπ, τα οποία αποτελούν το θεμέλιο λίθο και τα απαιτούμενα συστατικά στοιχεία για την ανάπτυξη του θεματικού τουρισμού (αθλητικός, φυσιολατρικός, θρησκευτικός, γαστρονομικός κ.α.) ο οποίος διεθνώς σημειώνει έντονη ζήτηση. Η προώθηση του θεματικού τουρισμού πρέπει να αποτελείσει πρώτη προτεραιότητα αφού θα συμβάλλει στη διαφοροποίηση και στον εμπλουτισμό του τουριστικού προϊόντος, στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητάς του, στην ανάδειξη και ανάπτυξη αναξιοποίητων αλλά με λανθάνουσα (τουριστική)

- δυναμική περιοχών της Κρητικής ενδοχώρας, λειτουργώντας ανασχετικά στις τάσεις εγκατάλειψής της και συμβάλλοντας στην επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου.
- Ϊ Προώθηση διατροφής και γαστρονομίας ως “νέο τουριστικό προϊόν”: Τουριστικό προϊόν με υψηλή προστιθέμενη αξία, η γαστρονομία αποκτάει ολοένα και μεγαλύτερη θέση στη διεθνή τουριστική αγορά. Τα κρητικά προϊόντα και η κρητική κουζίνα διεκδικούν σημαντικό μερίδιο σε αυτήν, λόγω της αναγνωρισμένης υψηλής τους ποιότητας και των ευεργετικών επιδράσεων στην ανθρώπινη υγεία. Προϊόντα όπως το λάδι, το κρασί, το μέλι, τα γαλακτοκομικά κλπ. αλλά και οι μοναδικές γεύσεις της Κρητικής Κουζίνας ανταποκρίνονται στο συνεχώς αυξανόμενο ενδιαφέρον της διεθνούς Κοινότητας που αναζητά εκτός των άλλων την ποιότητα των τροφίμων και την ιδιαιτερότητα της τοπικής γαστρονομίας. Έτσι ο συνδυασμός αυτός μπορεί να αποτελέσει ένα νέο προϊόν για την Κρήτη με πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα τόσο για τον τουρισμό, όσο και για την τοπική παραγωγή.
 - Ϊ Χρηματοδοτικές Ευκαιρίες για τον τουρισμό: Στα πλαίσια της τρέχουσας προγραμματικής περιόδου (Π ΚΠΣ) σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο προβλέπεται ενίσχυση δράσεων του τουριστικού τομέα με στόχο τη μείωση της εποχικότητας, την αναβάθμιση της ποιότητας, τη διασύνδεση με τον πρωτογενή και δευτερογενή τομέα, τη διασύνδεση με τον πολιτισμό και την παράδοση και την αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών.
 - Ϊ Αυξανόμενη σημασία των νέων τεχνολογιών στον τουρισμό: Πάγιο αίτημα της εθνικής και κοινοτικής πολιτικής και στρατηγικής η υλοποίηση καινοτόμων δράσεων που βρίσκει απάντηση, εκτός των άλλων, στη διασύνδεση του τουρισμού με τις νέες τεχνολογίες. Η Περιφέρεια Κρήτης διαθέτει συγκριτικό πλεονέκτημα λόγω της ύπαρξης σπουδαίων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων και υποδομών (ΙΤΕ, Τεχνολογικό Πάρκο, Πανεπιστήμιο, Πολυτεχνείο, ΤΕΙ), τα οποία ήδη έχουν να επιδείξουν σπουδαίο έργο στον τομέα του τουρισμού: πληροφοριακά συστήματα για τον τουρισμό, ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων, πρωτοποριακές δράσεις στον τομέα της υγείας που συνδέονται με τον τουρισμό, ηλεκτρονική προβολή κ.λπ.
 - Ϊ Ολοκλήρωση βασικών έργων τεχνικής υποδομής: Τεράστιας σημασίας για την τουριστική ανάπτυξη του νησιού είναι η ολοκλήρωση βασικών υποδομών, όπως η επίλυση του θέματος των αερομεταφορών (στην Ανατολική Κρήτη). Από την προηγούμενη επίσης προγραμματική περίοδο εκκρεμεί η ολοκλήρωση σημαντικών τεχνικών έργων (βιολογικών, ΧΥΤΑ, έργων ύδρευσης) τα οποία θα αυξήσουν τη φέρουσα ικανότητα των περιοχών που θα εξυπηρετήσουν.
 - Ϊ Τάσεις αύξησης του εγχώριου τουρισμού: Αποτελεί σημαντική εξέλιξη διότι, εκτός των άλλων, ο εγχώριος τουρισμός (μαθητικός, εκπαιδευτικός, Τρίτης Ηλικίας, οικογενειακός) καταναλώνει περισσότερο κατά τη διάρκεια των διακοπών του. Ο εγχώριος τουρισμός στην Κρήτη έχει τα περιθώρια να αυξηθεί τα επόμενα χρόνια διότι: (α) το 95,5% των Ελλήνων παραμένει στη χώρα μας για διακοπές (β) 8 στους 10 Έλληνες προτιμούν διακοπές του ήλιου και της θάλασσας, (γ) το έτος 2000 το 15,2% των αφίξεων στην Κρήτη ήταν ημεδαποί ενώ στην Ελλάδα 1 στους 4 είναι Έλληνες επισκέπτες.
 - Ϊ Αξιοποίηση Ειδικών Τουριστικών Υποδομών: Από την εποχή ακόμα των ΜΟΠ έως και το Π ΚΠΣ χρηματοδοτήθηκαν υποδομές για την ενίσχυση εκτός των άλλων και του τουριστικού προϊόντος της Κρήτης. Χρηματοδοτήθηκε για παράδειγμα η δημιουργία πολιτιστικών και φυσιολατρικών διαδρομών σε πάρα πολλά μέρη του

νησιού χωρίς μέχρι σήμερα να έχουν αξιοποιηθεί, ενώ σε πολλές περιπτώσεις έμειναν ημιτελείς ή εγκαταλείφθηκαν.

- Ϊ Αξιοποίηση αναδυόμενων αγορών: Τα ανεκμετάλλευτα τμήματα της ευρωπαϊκής και αμερικανικής αγοράς, αλλά και νέες αγορές όπως της Κίνας και των χωρών της Ανατολικής Ευρώπης, όπως έχει ήδη αναφερθεί, μπορούν να αποδώσουν σημαντική πρόσθετη τουριστική κίνηση. Προς την κατεύθυνση αυτή είναι αναγκαία η ανάπτυξη μιας συνεχούς και σοβαρής προσπάθειας μέσω ενός αποτελεσματικού μέσο-μακροπρόθεσμου Σχεδίου Μάρκετινγκ. Αρωγός σε αυτή την προσπάθεια είναι διάφορα ευνοϊκά για το νησί στοιχεία όπως: η γεωγραφική θέση, η οικονομική ανάπτυξη των χωρών αυτών καθώς και το γεγονός ότι γενικότερα η Ελλάδα φαίνεται να εξασκεί μια μέσου επιπέδου έλξη στα ανώτερα εισοδηματικά στρώματα αυτών των αγορών.
- Ϊ Θετική εικόνα του κρητικού τουριστικού προϊόντος: Η Κρήτη είναι ένας πολύ γνωστός τουριστικός προορισμός κυρίως για την ιστορία, τα μνημεία, τον πολιτισμό, τη θάλασσα και τις ακρογιαλιές της. Η εικόνα που έχει διαμορφωθεί για το τουριστικό προϊόν της Περιφέρειας είναι ιδιαίτερος θετική και αυτό υπογραμμίζεται από διάφορα στοιχεία όπως: α) θεωρείται ασφαλής ταξιδιωτικός προορισμός β) χαρακτηρίζεται από υψηλό αίσθημα φιλοξενίας και γ) θεωρείται ότι έχει “ταυτότητα” και είναι “Ξεχωριστή”. Αυτό συνεπώς που πρέπει να αποδείξουμε είναι η ποιοτική διάσταση και η διαφορετικότητα του τουρισμού της και να προβάλλουμε εκείνο το προϊόν το οποίο έχουμε έτοιμο και μπορούμε να προσφέρουμε σε άριστη ποιότητα και ανταγωνιστική τιμή.
- Ϊ Επικράτηση του ευρώ: Η πρόσφατη κυκλοφορία του ενιαίου ευρωπαϊκού νομίσματος στις χώρες της Ευρωζώνης, συμπεριλαμβανόμενης και της Ελλάδας, αναμένεται να ενισχύσει την τουριστική δραστηριότητα μεταξύ των χωρών της Ε.Ε. Η ευκαιρία εντοπίζεται στο ότι με την εισαγωγή του ευρώ αυξάνεται η δυνατότητα της άμεσης τιμολογιακής σύγκρισης του προσφερόμενου τουριστικού προϊόντος. Προκειμένου όμως να αποδειχθεί η εξέλιξη αυτή θετική για την τουριστική ανάπτυξη, θα πρέπει η ποιότητα των υπηρεσιών να είναι αντίστοιχη του ζητούμενου τιμήματος.

ΑΠΕΙΛΕΣ:

- Ϊ Ισχυρός ανταγωνισμός σε διεθνές επίπεδο: Αποτελεί απειλή, αλλά ταυτόχρονα κίνητρο (πρόκληση) για την διαφοροποίηση και ποιοτική αναβάθμιση του τουρισμού στην Κρήτη, ο διεθνής ανταγωνισμός που ολοένα μεγαθύνεται και προέρχεται από: - τις αναπτυσσόμενες τουριστικά χώρες (Ισπανία, Ιταλία, Κύπρος) που προσφέρουν πολύ υψηλό επίπεδο τουριστικού προϊόντος, στο οποίο η Κρήτη καλείται να «απαντήσει» με αναβάθμιση των υποδομών, ανωδομών και υπηρεσιών της. - τους ανερχόμενους τουριστικούς προορισμούς (Κροατία, Βουλγαρία, Μαρόκο, Τυνησία κλπ.) που διαθέτουν παρθένο φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον και προσελκύουν ολοένα αυξανόμενη μερίδα των τουριστών που αναζητούν τη «διαφορετικότητα» στον τόπο που επισκέπτονται. Αποτελεί σημαντική απειλή για την Κρήτη, η οποία οφείλει την τουριστική της ανάπτυξη σε μεγάλο βαθμό στη «διαφορετικότητά της» σε σύγκριση με τους προορισμούς των αναπτυσσόμενων δυτικών κρατών. - το σύμπλεγμα των

προορισμών της Μεσογείου, οι οποίοι διαθέτουν παρόμοιο τουριστικό «προφίλ», αλλά με υψηλότερη ποιότητα υποδομών και υπηρεσιών και μεγαλύτερη διείσδυση στην αγορά.

- Ϊ Υστέρηση σε επίπεδο προβολής: Ο ανταγωνισμός που υφίσταται η Κρήτη ως τουριστικός προορισμός από άλλες περιοχές όπως είναι π.χ. η Τουρκία δεν είναι απόρροια μόνο των καλύτερων και βασικών και υποστηρικτικών τουριστικών υποδομών που διαθέτει αλλά κυρίως είναι αποτέλεσμα της θεαματικής βελτίωσης που παρουσιάζει ως προς τη δαπάνη, τον τρόπο και τις ενέργειες τουριστικής προβολής.
- Ϊ Μειωμένη τουριστική συνείδηση: Καθώς αυξάνεται ο ανταγωνισμός ολοένα και περισσότερο καθίσταται φανερή η ανάγκη επίτευξης υψηλότερου επιπέδου επαγγελματισμού και συνέπειας, τόσο από τους επιχειρηματίες όσο και από στελέχη του δηmosίου τομέα και τους εισαγόμενους που δραστηριοποιούνται στον χώρο του τουρισμού. Πρέπει να γίνει αντιληπτό ότι η επιβίωση και η περαιτέρω ανάπτυξη του τουρισμού εξαρτάται από την οργάνωση, τη σοβαρότητα, την ευσυνειδησία, τον επαγγελματισμό, την ευγένεια, την ταχύτητα αντίδρασης, την ύπαρξη και πιστή εφαρμογή προγραμμάτων Μάρκετινγκ και κυρίως την έγκαιρη και έγκυρη διαφημιστική προβολή του τουριστικού προϊόντος στο εσωτερικό και εξωτερικό.
- Ϊ Εξάρτηση από το μέλλον των αερομεταφορών: Στοιχείο αποτύπωσης της ανταγωνιστικότητας του τουριστικού προϊόντος αποτελεί ο τρόπος έλευσης των επισκεπτών. Η Κρήτη αποτελεί κατεξοχήν προορισμό αεροπορικών αφίξεων. Ιδιαίτερα αυξημένο είναι το ποσοστό των πτήσεων τύπου Charter. Είναι γεγονός ότι απαραίτητη προϋπόθεση της ανάπτυξης ενός τουριστικού προορισμού είναι η ύπαρξη σύγχρονου διεθνούς αεροδρομίου. Τα προβλήματα που καταγράφονται τόσο στα αεροδρόμια της Κρήτης, όσο και στις αεροπορικές εταιρείες συνιστούν κίνδυνο και επηρεάζουν άμεσα το δυναμικό ενδιαφέρον διεθνών και εγχώριων επενδυτών και επισκεπτών.
- Ϊ Αλλοίωση της οικιστικής ταυτότητας: Συνεπεία εκτός των άλλων και της τουριστικής ανάπτυξης, η απρογραμματίστη ή και αυθαίρετη πολλές φορές δόμηση τουριστικών υποδομών και εγκαταστάσεων στη λογική του εύκολου και γρήγορου κέρδους, σε συνδυασμό με την έλλειψη κεντρικού σχεδιασμού και νομοθετικού πλαισίου που να ρυθμίζει χρήσεις γης και προδιαγραφές δόμησης, έχει προκαλέσει τη μερική και, σε πολλές περιπτώσεις, πλήρη αλλοίωση του δομημένου περιβάλλοντος. Οι συνέπειες βαρύνουν τόσο τον ντόπιο πληθυσμό (υποβάθμιση της ποιότητας ζωής) όσο και τον ίδιο τον τουρισμό, δεδομένου ότι υποβαθμίζεται ένας από τους ισχυρότερους τουριστικούς πόρους, το οικιστικό περιβάλλον.
- Ϊ Υποβάθμιση του φυσικού περιβάλλοντος: Η αλόγιστη τουριστική ανάπτυξη δημιουργεί υψηλό κίνδυνο πρόκλησης μη αναστρέψιμων συνεπειών στο φυσικό περιβάλλον εάν δε ληφθεί μέριμνα σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο για τον έλεγχο και περιορισμό των τουριστικών δραστηριοτήτων. Η δημιουργία σημαντικών φορέων διαχείρισης σε προορισμούς οικολογικού ενδιαφέροντος (Σαμαριά, Βαΐ, Πρέβελη) με σκοπό την προστασία και ελεγχόμενη τουριστική αξιοποίηση τους καθώς επίσης και η πρόβλεψη μέτρων από τους ΟΤΑ για την διατήρηση του φυσικού περιβάλλοντος είναι ενέργειες που δεν επιδέχονται αναβολή ή διαφορετική προσέγγιση.
- Ϊ Χαμηλό επίπεδο συνεργασίας δημόσιου και ιδιωτικού τομέα: Η αδυναμία αποδοτικής συνεργασίας του ιδιωτικού και του δημόσιου τομέα, επιδρά αρνητικά ως προς την περαιτέρω τουριστική ανάπτυξη της Κρήτης. Συνέπεια της απουσίας μιας τέτοιας συνεργασίας είναι να μην έχει γίνει μέχρι σήμερα πράξη, η συντονισμένη και

συνολική προβολή του τουριστικού προϊόντος της Κρήτης, αντίθετα, οι μεμονωμένες ενέργειες που συνεπάγονται κατακερματισμό των πόρων χωρίς αποτελεσματικότητα, είναι εκείνες που κυριαρχούν.

- Επίσης αρνητικό στοιχείο της έλλειψης συνεργασίας είναι η μεμονωμένη και πολλές φορές στρεβλή αντιμετώπιση σοβαρών θεμάτων ειδικά σε περιόδους ύφεσης ή κρίσεων με τελικό αποτέλεσμα την υποβάθμιση της εικόνας της Κρήτης.

7. ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

- Μικρής διάρκειας Σαιζόν
- Έλλειψη στοχευμένης διαφήμισης στους χειμερινούς μήνες
- Έλλειψη συνεργασίας μεταξύ δήμων Κρήτης
- Έλλειψη συνεργασίας μεταξύ των εμπλεκόμενων φορέων που άπτονται της τουριστικής ανάπτυξης.
- Γραφειοκρατικοί περιορισμοί της ιδιωτικής πρωτοβουλίας
- Έλλειψη εναρμόνισης προωθητικών ενεργειών μεταξύ των φορέων, για παράδειγμα μέσα μεταφοράς πλοία, αεροπλάνα κλπ. Με τουριστικούς πράκτορες και ξενοδοχεία.
- Έλλειψη ή μη βελτίωση των ήδη υπάρχοντων βασικών υποδομών, για παράδειγμα οδικό δίκτυο
- Έλλειψη τουριστικής συνείδησης λόγω της μικρής διάρκειας σαιζόν, η οικονομική πολιτική των μεταφορών και των καταλυμάτων δεν έχει σταθερότητα και αυξάνονται οι τιμές κλπ.
- Καταλύματα στις αμιγώς παραθαλάσσιες περιοχές παραμένουν ανοιχτά μόνο μέχρι τα μέσα Οκτωβρίου
- Έλλειψη εκπαιδευμένου προσωπικού στον τουρισμό
- Έλλειψη συνεχούς εκπαίδευσης προσωπικού
- Η περιφέρεια της Κρήτης δε λαμβάνει μέρος παρά μόνον σε ελάχιστες διεθνείς εκθέσεις που θα μπορούσαν να αποτελέσουν μέσο για την προώθηση μη ευρέως γνωστού τουριστικού προϊόντος, για παράδειγμα ιαματικές πηγές και τόποι κατάλληλοι για ορειβασία.

Κατόπιν αυτού θα ήθελα να τονίσω πως η κύρια πηγή των ανωτέρων προβλημάτων της Κρήτης είναι η εποχικότητα του τουρισμού.

Παρατηρείται έντονα σε όλους τους παραθεριστικούς νομούς της Κρήτης. Οι επιπτώσεις που αντιμετωπίζει η Κρήτη και γενικότερα τα νησιά είναι πολλαπλές και πολυεπίπεδες.

Αναφέρονται τόσο σε οικονομικό όσο και σε κοινωνικό επίπεδο όχι μόνο τοπικά, δηλαδή σε κάποιο νομό της Κρήτης συγκεκριμένα αλλά στον ευρύτερο χώρο του νησιού.

Όλα όμως αυτά τα προβλήματα δεν οδηγούν στην αναμενόμενη αύξηση προσέλευσης στο νησί της Κρήτης και στους νομούς του. Το γεγονός αυτό διαπιστώνει πως οι περιοχές αυτές θα μπορούσαν να γνωρίζουν μια μεγαλύτερη οικονομική άνθιση και τις εποχές εκτός του καλοκαιριού.

Έτσι οι μόνιμοι κάτοικοι του νησιού καλούνται να ανταπεξέλθουν κατά τις χειμερινές και μη παραθεριστικές περιόδους.

Για παράδειγμα, μπορεί να αναφερθεί η έλλειψη προμηθειών από την Αθήνα, που απορρέει από τα λιγοστά δρομολόγια το χειμώνα και η ακρίβεια των αγαθών αυτών που οδηγείται από την έλλειψη αυτών και το ιδιαίτερο υψηλό κόστος μεταφοράς τους. Η ανεπάρκεια κάποιων ειδικών υποδομών στους νομούς της Κρήτης δυσχεραίνει την πρόσβαση όσο και τη διαμονή σε αυτούς. Πολύ σημαντικό να αναφερθεί είναι και οι ελλείψεις που αντιμετωπίζονται στο χώρο της υγείας.

Γενικότερα έχει αποδειχθεί πως ενώ υπάρχουν προβλήματα που αφορούν άλλους τομείς και ουσιαστικά απορρέουν από διαφορετικές αιτίες στην πραγματικότητα συγκλίνουν σε μια κοινή επίπτωση κάτι που σημαίνει πως το ένα πρόβλημα είναι αποτέλεσμα του άλλου. Επίσης, όσα περισσότερα προβλήματα ή ελλείψεις έχει ένας τόπος τόσο λιγότερο τουρισμό έχει και αυτό γιατί δεν προτιμάται εύλογα.

Το πρόβλημα εποχικότητας του τουρισμού της Κρήτης έχει προκαλέσει μια σειρά από σοβαρές παρενέργειες στο φάσμα του τουριστικού κυκλώματος.

- Οι επιπτώσεις από την συσσώρευση της τουριστικής κίνησης στους μήνες της αιχμής (καλοκαιρινοί μήνες), είναι εμφανείς στο περιβάλλον, στις τουριστικές επιχειρήσεις καθώς και στους ίδιους επισκέπτες του νησιού.
- Οι οικονομικές επιπτώσεις σχετίζονται με το πρόβλημα της συμπίεσης της τουριστικής περιόδου σε μερικούς μήνες αιτία που οδηγεί σε περιορισμό της σταδιακής αύξησης επενδύσεων με μεγάλο ρίσκο, περιορισμό καινοτομιών, εξαντλητική χρήση των υπηρεσιών ανθρώπινων πόρων και υπολειτουργία κατά τη μη τουριστική περίοδο.
- Η εισροή των κερδών για τους επιχειρηματίες περιορίζεται χρονικά και ωθεί τους μικρομεσαίους επιχειρηματίες να προσφέρουν χαμηλότερης ποιότητας προϊόντα έτσι ώστε να εκμεταλλευτούν την τουριστική ζήτηση.
- Το πρόβλημα εποχικής απασχόλησης. Η απόκτηση προσωπικού από τις επιχειρήσεις για μια προσωρινή περίοδο, όπως το καλοκαίρι έχει σαν αποτέλεσμα να επενδύουν οι επιχειρήσεις; Πάνω στο νεοπροσληφθέν προσωπικό με το προφανές ρίσκο, στο τέλος της τουριστικής περιόδου να εξαφανιστεί λόγω ζήτησης μόνιμης απασχόλησης.
- Η έλλειψη της εξειδίκευσης και της επιβάρυνσης της οικονομίας λόγω της μη καταβολής οικονομικών ενισχύσεων αλλά και το κόστος εκπαίδευσης του τουριστικού προσωπικού με αυτόνομες μονάδες.
- Η υψηλή ανεργία εκτός τουριστικής περιόδου.
- Η έλλειψη εξειδικευμένου προσωπικού κατά τη διάρκεια της τουριστικής περιόδου.

Οι κοινωνικές επιπτώσεις είναι εμφανείς σε προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι μόνιμοι κάτοικοι.

Αυτό συμβαίνει γιατί κατά τη διάρκεια των καλοκαιρινών μηνών στους παραθεριστικούς νομούς της Κρήτης, προκαλείται σημαντική καταπόνηση των υποδομών και παρουσιάζεται μείωση της ποιότητας των προσφερόμενων υπηρεσιών ασφαλείας μεταφορών και οικονομικών συναλλαγών στις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στο τουριστικό εμπόριο.

Η έλλειψη τουρισμού κατά τους μη καλοκαιρινούς μήνες δεν έχει μόνο οικονομικές αλλά και κοινωνικές επιπτώσεις στο νησί.

- Μαρασμός επιχειρήσεων
- Αυξανόμενο ποσοστό ανεργίας
- Μετανάστευση πληθυσμών για εύρεση μόνιμης εργασίας

8.ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Κοκκώσης Χ. και Τσάρτας Π., (2001), «Βιώσιμη Τουριστική Ανάπτυξη και Περιβάλλον»: Εκδόσεις Κριτική, Τουριστικά Θέματα Αθήνα
- Κοκκώσης Χ. - Τσάρτας Π., (2004) «Βιώσιμη Τουριστική Ανάπτυξη και Περιβάλλον», Εκδόσεις Κρητική Αθήνα
- Αλεξανδράκη - Κριτσωτάκη Ρ., (2000) «Τουριστική Οικονομία,» Εκδόσεις Παπαζήση
- Βαρβαρέσος Σ.,(2000) «Τουρισμός - Οικονομικές Προσεγγίσεις», Εκδόσεις Προπομπός Αθήνα
- Βαρβαρέσου, Στ., (2000) «Τουρισμός, έννοιες, μεγέθη, δομές», Εκδόσεις Σακουλά
- Παπακωνσταντινίδης Λ.,(2000) «Αγροτουρισμός - Σταθμός στο δρόμο για την τοπική ανάπτυξη» Εκδόσεις Δωρικός Αθήνα
- Σφακιανάκης Μ., (2000) «Εναλλακτικές μορφές τουρισμού» Εκδόσεις Έλλην Αθήνα
- Έξαρχος Γ., Καραγιάννης Στ., (2004) «Αγροτουρισμός Μοχλός για την Ανάπτυξη της Υπαίθρου» Εκδόσεις Κέντρου Τεχνολογικής Έρευνας Κρήτης Θεσσαλονίκη
- Καραγιάννης Στ. - Έξαρχος Γ. (2006) «Τουρισμός - Τουριστική Οικονομία, Ανάπτυξη, Πολιτική», Εκδόσεις Κέντρο Τεχνολογικής Έρευνας Κρήτης, Ηράκλειο
- Ζοπουνίδης ,Κ. - Γαγάνης, Χ. (2001), «Βασικά Στατιστικά Στοιχεία Του Τουρισμού της Κρήτης»
- Λογοθέτη, Χ., (1997), «Τουρισμός και βιώσιμη ανάπτυξη», Εκδόσεις Σακκουλά
- 2005, Α. Ιατρού Περιβαλλοντολόγος, Ειδικός σε Θέματα Διαχείρισης Περιβάλλοντος)
- Παπαλεξανδρή Ν. - Μπουραντάς Δ. (2003): «Διοίκηση Ανθρώπινων Πόρων»
- Σιταράς και Τζένος (2007) «Εισαγωγή Στη Θεωρία Του Τουρισμού» Εκδόσεις Interbooks
- Βενετσανοπούλου Μαρία (2006) «Η κρατική συμβολή στον τουρισμό. Εναλλακτικές μορφές τουρισμού» Εκδόσεις Interbooks
- Παυλόπουλος Παναγιώτης (2001)«Θέματα οικονομικής και τουριστικής πολιτικής» Εκδόσεις Ινστιτούτο Τουριστικών Ερευνών και Προβλέψεων
- Υπουργείο Ανάπτυξης, «Τουρισμός - Στόχοι και Προτεραιότητες για την Ελλάδα», Οκτώβριος(2009 130)

Ι.Τ.Ξ.Ε., «Ανάπτυξη χειμερινού τουρισμού, επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου και νέες μορφές τουρισμού στη Κρήτη», Α' & Β ' Τεύχος, Σεπτέμβριος (2005)

Ι.Τ.Ξ.Ε., «Μελέτη σχεδιασμού δράσεων για την ανάπτυξη χειμερινού τουρισμού σε ανεπτυγμένες τουριστικές περιοχές», (ΕΟΤ), Α' τεύχος Ιούλιος 2006 - Β ' τεύχος Ιούλιος (2007.)

Ι.Τ.Ξ.Ε., «Ανάπτυξη χειμερινού τουρισμού, επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου και νέες μορφές τουρισμού στη Κρήτη», Α' & Β ' Τεύχος, Σεπτέμβριος(2009)

ΠΗΓΕΣ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

www.crete.gov.gr

www.ypa.gr

www.incrediblecrete.gr

www.destinationcrete.gr

www.sete.gr

www.porthera.klion.gr

www.elstat.gr